

20 március 16
 „Iris“ c. ope
 tockholmi álta
 senye. 20-24
 asig Frankfurt
 eseny. 20.30: Le
 perettje. utána
 20.45: Apel Pál
 kolbeli utazása
 tben. Utána a
 atéka.
 st. 22: Könyv
 e rozsadai. 20
 s 17.
 . kir. Országos
 ekarának hang
 Arab induló.
 László — nyi
 ngok — kerin
 it 4 tételben.
 Bizet: Carmen
 mad az „Arle
 ból. Rulli: Ma
 heroni: Crisan
 30: Hírek. 12:
 temi templom
 o: Hangverseny
 -ária. Örizem
 Hangverseny
 r — Azucena
 e. Hodula Ist
 az én sorsom
 avotta: Bokré
 kischer Marsch
 dojelzés, időj
 4: Asszonyok
 időjelzés, idő
 0: Tót-magyar
 Racz Laci és
 gversenye. —
 s. 7:20: Rádió
 kiztató zene.
 ralyne — nyi
 let — ábránd
 pingó. Leonca
 d. Henry We
 l — egyveleg
 bert: Induló.
 rek. 9:30: Bar
 senye. Bach:
 zomita C-moll.
 Beethoven: Fo
 nezzo esz-moll.
 ly: Marosszéki
 erdős. Majd:
 entis: Traviata
 Thomas: Mig
 eki: Mazurka.
 A eskó. Wag
 beszélés. Schu
 Sarasate: Rom
 ramm Brori
 es Andor: Yes
 betéttel enéki
 Jenő — Sze
 . Lajtai — Bé
 rtre énekesei
 eriai-trio zené
 gverseny Bor
 seny.
 Majd tánczene.
 yes. 21: Vaj
 játéka. 22.15:
 vészno játéka.
 alok. 20: Szó
 5: Prága.
 erák részletei.
 c. művének
 Miksa hegedű
 0.45: Zongora
 pi műsor Bel
 24: 1554.4 mé
 tavasz üdvöz
 vidám embe
 szerelemspé
 eműködésével
 ana operáiból.
 on. 21.15: Mes
 szerző művei
 zenekar. 19:
 atak dudaszó
 fiz előadása.
 ak: Daka.
 gverseny Ra
 ssy műveiből.
 gjáték. 20.45:
 hangversenye
 működésével.
 fuvóshangv.
 Táncezene. Éj
 Varsóból.
 30: Prága. 22
 art: „A ker
 perája. 22.30:

XIII évfolyam * szám 64.
 1930. március 18
 Kedd
 5690 év Adar 18

NELETT

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ar Uj Kelet és Népi
 Hamaseter Robert
 Budapest
 Disztér 2. II. e.

Ismerkedés az kiadóhivatal
 Iroda Baros L. Póp (v. Braszal-á) 10
 Telefon 6-77.
 Híjeli telefont (nyomda) 107.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre 1150 Lel
 Félévre 600 " "
 Negyedévre 300 " "
 Egy hónapra 110 " "
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
 megfelelő más pénznem.)
 Egy évre 10 dollár.
 Hirdetések
 (arifa szerint vétetnek fel)

A nyomor költségvetése

Jegyzetek Rist és Auboin jelentésének margójára

Pénzügyminiszterek bevett és általános szokása az, hogy költségvetésieknek bizonyos elnevezést adnak. aszerint, hogy az általuk előkészített büdzsék milyen sajátosságai, vagy jelentőségük rendelkeznek. Bratiannu Vintila például éveken keresztül a „konszolidáció” a „stabilizáció” és az „egyensúly” költségvetésének nevezte azokat a büdzsékét, amelyek esztendőről-esztendőre milliárdos deficitekkel zárultak. Bratiannu Vintila melegségére legfeljebb azt lehetne felhozni, hogy az elnevezéseket az év elején adta, midőn a szomorú realitások még nem árnyékolták be a liberális pénzügyi diktátor javíthatatlanul optimista reményeit. Virgil Madgearurol a jelenlegi pénzügyminiszterrel igazán nem lehet elmondani, hogy nem kiváló szakember — és azzal sem vádolható meg, hogy folytatta volna szomorú multu elődjének végzetesen elhibázott és idejét mult koncepciókra alapozott pénzügyi politikáját. Egyetlen pontban azonban Madgearu is megőrizte a folytonosságot a pénzügyminiszteri székhelyen: épp oly robusztus és tulzolt optimizmussal vizsgálja az adófizetők teljesítőképességét, mint aminő realisan látta meg az ellenzéki sorokból az ország katasztrófális gazdasági és pénzügyi helyzetét.

Csak ezzel az optimizmussal magyarázható, hogy az 1930. évi költségvetést öt milliárd lejjel emelte fel az előző évihez szemben a pénzügyminiszter. A pénzügyi politikában általánosan elfogadott axióma az, hogy az állami költségvetésnek mindig az előző öt év bevételeinek középátlamához kell alkalmazkodnia. Ezt a realpolitikai utmutást esőkönyösen negligálta Bratiannu Vintila, aki harminchét-harmincnyolc milliárdos költségvetéseket állított össze akkor, amikor az állami bevételek sohasem haladták meg a 34-35 milliárdot, sőt néha még ezt az összeget sem érték el. Nem is érthették, mert az adópolgárok fizetőképessége párhuzamosan csökkent a gazdasági válság erősbödésével. Az 1929. évi költségvetés, amelyet Popovici Mihály volt pénzügyminiszter állított össze, 37 milliárd 400 millió lejt tett ki. A Maniu-kormány 20 százalékkal felemelte az adóterheket és megszigorította az adóbehajtás tempóját, hogy ezt az előirányzatot fedezni tudja. Es a maximumig fokozott adóterror ellenére is minden kilátás meg van arra, hogy az 1929. évi költségvetés közel egymilliárd lejes deficitel fog zárulni.

Ezek voltak az előzményei az 1930. évi büdzsének, amelynek összegét Madgearu minden józan logika felretételével és a realis helyzet ignorálásával 42 milliárd lejben állapította meg. Önként adódott a kérdés: honnan, miből és milyen eszközökkel akarja a pénzügyminiszter ezt az önmagában véve nem nagy, de az ország anyagi helyzetéhez viszonyítva hihetetlenül tulzolt összeget felhozni? Már akkor bejósoltuk, hogy a külföldi tőke támogatása híján Madgearu az adópréstől fogja megkövetelni, hogy esodákat miveljen és a „nyomor költségvetésének” neveztük el az 1930. évi büdzsét. Az adókövető bizottságok munkája hamarosan beigazolta, hogy félelmünk nem volt alaptalan. Most pedig az állam pénzügyi mechanizmusának működését ellenőrző külföldi szakértők erősítik meg a kritikát, amelyet mi annak idején az ideai költségvetés felett gyakoroltunk. Charles Rist és Roger Auboin trimesztriális jelentéseikben ugyancsak tulzottnak miltentősítik az 1930. évi büdzsét, számoslopait és figyelmeztetik a kormányt arra, hogy a költségvetés súlyos deficitel fog záródni, ha idejében meg nem teszi a szükséges lépéseket.
 A külföldi szakértők két utat java-

solnak a kormánynak a költségvetési egyensúly biztosítására. Az egyik: az állam adminisztrációs kiadásának egymilliárd lejt meghaladó csökkentése. Rist és Auboin a legszükségesebb takarékosságra intik a kormányt és teszik ezt bizonyára nem csupán elméleti megfontolások alapján, hanem különösen azért, mert több mint egy esztendő romániai tartózkodásuk alatt alkalmuk volt meggyőződni arról: milyen mértékűtelen pazarlás folyik az országban, úgy az államnak szállított anyag felhasználása, mint a személyi kiadások megállapítása körül. Több ízben volt alkalmunk ezzel a problémával foglalkozni és így ezuttal nem térünk ki a takarékosság szükségességének szélesebb körű méltatására.

A másik ut, amelyet a külföldi szakértők az állami jövedelmek gyarapítására ajánlanak: az állam szeszpolitikájának gyökeres megváltoztatása. Rist és Auboin számokkal bizonyítják, hogy a Garoflid-féle, a bortermelőket favorizáló szesz törvény alkalmazása óta az áverszkánus földművelésügyi miniszter által favorizált bortermelők jövedelme 100 millió lejjel emelkedett, ezzel szemben az állam évenként 2 milliárd lejjel

kevesebbet inkasszált szeszadókból. Ezenkívül évi 2 és fél milliárd lejre becsülik a gabonatermőket oly módon érő kárt, hogy a stagnálásra kényszerített ipari szeszgyáraknál nem tudják értékesíteni termékeiket. Arról nem is beszélve, hogy ez a törvény egy egész ipar ágat juttatott a csőd szélére.

A választási izgalmak elvonták a közvélemény figyelmét a külföldi szakértők sok szomorú igazságot tartalmazó jelentéseiről. Rist és Auboin szava azon ban sokkal súlyosabban nyom a latban, semmint, hogy a kormány figyelmen kívül hagyhatná a költségvetés felett gyakorolt jogos kritikájukat és megfontolandó utbaigazításait.

Hatezer alkalmazottat bocsájt el az idén az államvasut

Háromszázhatvanmillió lejjel apasztja a CFR személyzeti kiadásait - Folyamatban van a leépítendő tisztviselők névsorának összeállítása - Kifizetik a CFR hitelezőit

Cluj-Kolozsvár, március 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Azt a kemény takarékossági politikát, amelyet Stan Vidrighin vezérigazgatót reprezentál az államvasutaknál, az idei év folyamán nagyrésztben már végre is akarja hajtatni a kormány. A CFR ez évi költségvetése már nyilvánvalóvá tette, hogy az államvasutak személyzeti nagy leépítésre lehetünk készen, de azért senki sem várta a beavatottakon kívül, hogy az új rendszert ily nagy mértékben,
 a szociális szempontok mellőzésével fogják gyakorlatban is keresztülvinni.

A vasuti forgalmi felügyelők mult heti bukaresti értekezlete alkalmával már nyilvánosságra jutott, hogy a vasuti kerületi igazgatóságok megkapták az utasítást a leépítés sorsára szánt tisztviselők összeállítására. Az idei év folyamán 360 millió lejt akar a CFR megtakarítani a személyzeti kiadásokon, amely annyit jelent, hogy mintegy hatezer vasuti alkalmazottat ereszt szélnek az államvasut. A b. listára tett vasutasok sorsa felett a vezérigazgatóság mondja ki a végső szót. A felügyelők értekezlete egyben elhatározta, hogy a vasuti éttermek és büf-

etek bérletét ezentul csak nyilvános ár lejtéseken fogják kiadni. Ugyancsak az elmult napokban tartotta értekezletét a CFR pénzügyi igazgatósága is, amely a vasut tartozásainak rendezését vitatta meg. A határozat szerint az államvasutak 1919-1925 évekből származó és mintegy 622 millió leire rugó, valamint az 1926-1928 évi tartozásokból fennmaradt 351 millió lejt a pénzügyigazgatóságok előreláthatólag még e hó folyamán kifizetik a CFR szállítóinak. A mult évi beszerzésekből eredő tartozásait a legrovidebb időn belül szintén rendezzi a CFR.

Sikerült három hétre elodázni a tengerészeti konferencia válságát

Macdonald elzárkózott a Franciaország javára kötendő politikai garanciaszerződés elől

Chequersben szóbakerült a szárazföldi leszerelés ügye is

London, március 17. Tardieu és Briand tegnap este Chequersből visszatértek Londonba. Macdonald a késő esti órákban a japán fődelegátussal tárgyalt. A lapok szerint Macdonald elzárkózott a Franciaország javára kötendő politikai garanciaszerződés elől, de tovább közvetít Franciaország és Olaszország között. Politikai körökben az a hír járta, hogy az angol tengerészeti delegáció 3:2 flottaarányt javasolt a franciáknak és az olaszoknak olyként, hogy a franciák mondjanak le a nagyszabású flottaépítési programjukról és a részükre engedélyezendő többletet régi hajókkal töltsék ki. Anglia Olaszországra való tekintettel nem járulhat hozzá a francia építési program végrehajtásához, mert a program megvalósítása esetén Olaszországnak is nagyszabású és milliárdokba kerülő tengeri fegyverkezést kellene megindítania. A franciákkal való tárgyalás során Chequersben hír szerint szóba kerültek a szárazföldi le-

szerezés problémái is. Tardieu ma vizsaszautazott Párisba. Elutazása előtt környezetének azt a kijelentést tette, hogy a konferencia ülésezei még mintegy három hétig fognak tartani, ami azt jelentheti, hogy az értekezlet válságát sikerült elodázni. A Daily News-ban Wilson Harris a francia tengerészeti követelésekkel kapcsolatban írott cikkében utal arra, hogy Franciaország a locarnói szerződésben biztosítékot kapott Olaszországtól abban az irányban, hogy az olaszok megvédik az esetleges német támadás ellen. Most Franciaország ezzel már nem elégszik meg s arra kérne garanciát, hogy Olaszországot a németekkel együtt nem fog támadást intézni ellene. A francia kormány kezesei ellen kér biztosítékokat, ami a nemzetközi egyezmények komolyságába vetett hitet aláaknázza. A publicista szerint a bonyodalmas kérdéskomplexumot leghelyesebb lenne a Népszövetség elé utalni, mert egyelőre más orvosság nem kínálkozik.

Páris, március 17. A lapok a londoni konferenciával kapcsolatban írott cikkekben rámutatnak arra, hogy most történnék Londonban az utolsó kísérletezések abban az irányban, hogy a konferencia esődje elkerülhető legyen, de erre sajnos igen kevés a kilátás. Egyhangu a vélemény, hogy a mai és a holnapi nap sorsdöntők a konferencia továbbfolytatására.

A vámfegyverszüneti konferencia első bizottsága elkészült egyezménytervezetével

Genf, március 17. A vámfegyverszüneti konferencia első bizottsága elkészült egyezménytervezetével, melynek értelmében az államok köteleznék magukat arra, hogy érvényben levő kereskedelmi szerződéseiket jövő év március utolsó napjáig automatikusan meghosszabbítottaknak tekintik. 17 állam fődelegátusa feltétel nélkül hajlandó hozzájárulni az egyezményhez, míg 5 állam csak fentartásokkal írta alá a nemzetközi megállapodást.

GRAFOLOGIA

„Kicsi barna“. Nem találja fel magát abban a környezetben, amelyben élnie kell. A szürke hétköznapi dolgok idegenkedéssel töltik el. Álmodozó, mert álmaiban éli ki mindazt, amit a valóságban el nem érhet. Mielázásra hajlamos. Meglehetősen intelligens. Sőt, mondhatjuk, hogy műveltsége az átlagon felüli. Sokat olvas, leginkább lélek-analizáló munkákat. A líra is közel áll hozzá. A könnyű fajsúlyú olasz melodikus muzsika a kedveltje. Gazdasági érteke gyöngye. Nem tartozik a pénzszerzők közé, bár nem is pazarló. Azok közé tartozik, akik a legnagyobb társaságban is egyedül érzik magukat. Mindig vár, keres valamit, vagy valakit és eddig csak csalódásokat tapasztalt.

„Gyenge katona“. Nagyon intelligens egyén. A külsőségekre meglehetősen sokat ad, noha azért nem az első impresszió hatással döntenek nála. Melegszívű, áldozatkész és nagyon jó barát. Van hajlama az iróniára. Szeret csipkelődni, de a szó jobbik értelmében. Céltudatos és szívós, bár nem született vezető egyéniségnek. Megfelelő irányítás mellett kitűnően megállja a helyét. Magányos óráiban mélyül és sokszor elérzékenyül. Kifejezetten azonban a világért sem mutatná érzékenységet. Sokat olvas s elég jól választja meg munkáit. Szemlélődő, kon templatív lélek. A jó zene elbájosítja. Jó érteke van gazdasági természetű dolgok iránt is, de elvont kérdések inkább érdeklők. Szerencsés jövődőlőnek látszik.

„Mióka“. Szenzibilis és szenzitív. Hirtelen szánja el magát a cselekvésre. Nem tépelődik és nem ragódik a dolgokon. Mondhatnók, hogy végletes egyéniség. Egyszer banat unalkodik az egyéniségén, máskor meg a legnagyobb vírámság lesz urra a lelkén. Minden igyekezetével arra törekszik, hogy kiválják a szürke hétköznapiaságból. Nem sok szerencséje volt eddig az életben. Pedig érvényesülni akar, rendelkezni, parancsolni. Lehet, hogy sikert ér majd el, a jelenben azonban a fiatal-sága és zabolatlansága sok hibás lépésre készteti. Nagyon intelligens. Nem tűr korlátokat, vagy legalább is nehezen viseli el ezeket. A zene nagyon közel áll hozzá. Szellemes, könnyen princípálja az adottságokat. A könnyelműségig nagylelkű, de rendszeren és rendetlen. Van érteke valamely művészet iránt.

„Grethen“. Szentimentális lélek. Céltudatos, de könnyen befolyásolható. Energiája vajmi kevés van. Szereti a könyveket és sokszor beleéli magát az olvasmányai hőseinek életébe. Álmodozó ábrándos. Olyan, akiről elmondhatjuk: nem e világravaló. Intelligens. Hibája, hogy a szívvel gondolkodik. Finom, disztíngált. Kissé egyoldalú a világszemlélete. Zárkózott, befelé él. Nagylelkű és elsőrangú barát. Megbízható. Minden tekintetben áldozatkész.

„Arvalányhaj“. Bizalmatlan természetű. Valószínű, sok csalódás érte az életben. Ezért óvatoss. Valamely művészi ambíciója sarkalja. Talán a színpad, vagy a zene. Több önbizalomra és több akaraterőre volna szüksége, akkor feltétlenül érvényesülne. Finomlelkű, áldozatkész. Sokat álmodozik és ábrándozik. Nagyon sok könyvet olvas, de ugyyszólván válogatás nélkül. Ő is azok közé tartozik, akik semmiképpen sem találják fel a helyüket. Mindig keresnek, mindig várnak valakit, vagy valamit, talán valami csodát, vagy ohhez hasonlót. A tucatemberektől ösztönösen idegenkedik. Melegszívű. A szó jobbik értelmében arisztokratikus lélek.

Az Uj Kelet grafologusának hosszabb külföldi útja miatt, rovatunkat egyelőre beszüntetjük és így újabb kéziratokat nem fogadunk el.

cipő elegáns, tartós, olcsó!
Kapható minden jobb üzletben

a márka amelyben sohasem csalhatok. Olla bebizonyíthatólag a legmegbízhatóbb. Mindent kapható. Valódi csak ha az Olla név látható!

A francia kamara csütörtökön kezdi meg a Young-törvények tárgyalását

Páris, március 17. A francia kormány felhivatalos közleményt adott ki, amelyben a Young-egyezmények sürgős ratifikálása mellett foglal állást. Nemzeti és nemzetközi szempontok egyaránt amellel szólnak, hogy a Nemzetközi Fizetési Bank mielőbb megkezdhesse működését, tekintettel arra, hogy a Nemzetközi Fizetési Bank a Young-terv legfőbb organizmus — mondja a felhivatalos közlemény. A Nemzetközi Fizetési Bank működésének megkezdése a német ratifikációs vita elhúzódása miatt máris egy hónapi késedelmet szenvedett és április elseje helyett most már csak legfeljebb május elsején kezdődhetik meg. Miután Németország most már ratifikálta a Young-tervet, sürgősen meg kell történni a ratifika-

ciónak Franciaországban is, hogy így azután a Young-terv elmélete valóság-gá válhasson.

A kamara csütörtökön kezdi meg a Young-törvények tárgyalását. Ugy számítják, hogy a kamara március hónapban be is fejezi a javaslatok vitáját. Kormánykörökben remélik, hogy a Young-féle törvények ratifikációja április 10-ikéig megtörténik, úgy hogy a Nemzetközi Fizetési Bank megalakításának szervezési munkálataiban már résztvehetnek majd a francia szakértők is.

A kormánynak az a terve, hogy a kamara pénzügyi bizottságát keddre hívja össze a Young-terv ratifikálása céljából.

„Chang az özvegy“-nek a rejtélyes női banditavezérnek marsallbotot ajánlott fel egy kínai hadvezér

London, március 17. Mint a pekingi lapok jelentik, az utóbbi időben Honan tartomány nyugati részében egy több ezer tagu rablóbanda garázdálkodik, amelynek az élén nő áll, akit a nép „Chang, a rejtélyes özvegy“ néven ismer. A banda tagjai és a szegények, akiket a banda támogat, egyenesen marsall titulust adományoztak a banda női vezérének. A kormányzat minden olyan kísérlete, amely a vakmerő és titokzatos asszony elfogására irányultak, eddigelé eredménytelenül végződtek. „Chang, a rejtélyes özvegy“, akiről a leghetlenebb kalandos történeteket beszélnek, egy jómódu és tekintélyes kínai kereskedő özvegye. Amint a polgárháború idején a folytonos fosztogatások, valamint a katonaság és rablóbandák garázdálkodása következtében férjének minden vagyona elszűnt s végül őt magát is a banditák megölték, az elkeseredett özvegy elhatározta, hogy most már maga is egy ilyen rablóbanda élére áll és így lesz segítségére a szegényeknek és a védteleneknek. Nemsokára csapatot gyűjtött maga köré, a mely aztán számban folytonosan növekedett és ma már nem kevesebb, mint

10.000 főből áll a „Chang, az özvegy“ rablóhaderege. A női bandavezér gyakran plakátokat ragasztat ki a városokban ilyen felirással:

„Raboljátok ki a gazdagokat, hogy a szegényeket segíthessétek!“ Vagy ilyen plakátok is megjelentek:

„Chang, az özvegy“, az üdv esillaga, a szegény nép segélyezője.“

Valóban, a banda mindig a gazdagok között keresi áldozatait és szakmánya-nak nagyrészt szétosztja a szegények között. Az éhínséggel sújtott tartományokban „Chang, az özvegy“ ismételtén állott segélyre a szegény lakosságnak. A legendák, amelyek a már korántsem fiatal női bandita körül szövődtek, természetesen arról is megemlékeznek, hogy golyója mindig talál. Tény az, hogy „Chang, az özvegy“ mindig rendkívül vakmerőséggel küzd csapatjának élén. A lapok végül arról is megemlékeznek, hogy egy még nem ismeretes katonai kormányzó azt az ajánlatot tette a női banditavezérnek, hogy hagyjon fel jelenlegi életével és az ő hadseregét vezető állást kap. Allítólag Chang marsall ezt az ajánlatot visszautasította

A botránypörökbe keveredett és félévre elítelt Batthyány grófnő elköltötte a gondjaira bizott leány 1 millió frankját

Páris, március 17. A Habsburg-család volt intendánsa, Steiner-báró, akinek nevét még jól ismerik Ausztriában és Magyarországon, éveket ezelőtt nagy feltűnést keltő büntítve keveredett. Ez a büntítve volt a kiinduló pontja annak a régóta húzódó pernek is, a mely most ismét foglalkoztatja a bíróságot.

Még az 1920-as évek elején történt, hogy Zita eskirálné megbizta Steinert az uralkodó-család volt intendánsát, bo-csássá áruba az osztrák korona gyémántjait. Ismeretesek még ennek a megbizásnak nagy port felvert következményei. Zita eskirálné az esküreladások miatt feljelentést tett Steiner ellen és vádját kiterjesztette a volt császári intendáns feleségére is. A házaspár abban az időben Párisban le is tartóztatták és Steiner és felesége öt hónapot töltött fogságban, azután pedig Svájcba utaztak. Amikor pedig Steiner a volt császári családdal támadt differenciáit elintézte, az ügy meglepő módon új vá-gányra kanyarodott és új szereplők kap-csolódtak bele.

Az új szereplők, egy Batthyány gróf és felesége, akiknek közelebbi személyi adatait azonban nem közlik a pör tárgyalásáról szóló lapudósítások. Az illető Batthyány gróf és felesége különös módon kerültek kapcsolatba a Habsburg-ház volt intendánsának ügyével. A mikor Steinert és feleségét Párisban le-tartóztatták, az asszony megkérte barátrnőjét, Batthyány grófnét, hogy vegye gondjaiba leányát, Mariát. A fiatal leánynak egymillió frankja volt különböző címletekben és ezt a pénzt is Batthyány grófné gondjaira bízták. A mikor Steiner Mária szülei kiszabadu-

lása után visszatért hozzájuk, az egy-millió frankból már semmi sem volt.

Batthyány grófné felhatalmazás nélkül elköltötte az egymillió frankot, a grófné viszont azzal védekezett, hogy a pénzt Mária szeszélyeinek kielégítésére kellett fordítania. A grófné elmondotta, hogy az elegendő életmódhoz szokott, elő-kelőkörökben nevelkedett fiatal leány-nak lényező passziói voltak.

A legelőkelőbb párisi mulatókat látogatta, főúri vacsorákra járt, a Cote d'Azurra utazott pihenni, állandó vendége volt az előkelő kaszinóknak és ez az élet felemésztette az egymillió frankot.

Steiner nem elégedett meg a grófnő magyarázatával és az egymillió frank miatt visszaélés címén feljelentette a párisi törvényszéken Batthyány grófnét. De ugyanakkor Steinerék feljelentést tettek Batthyány gróf ellen is, akinek Steiner 90.000 frankot át azzal a megbizással, hogy ezen a pénzen régiségeket vegyen számára. Batthyány gróf eleget is tett Steiner kérésének, de az intendáns nem volt megelégedve a gróf által vett tárgyakkal és a grófnéval együtt őt is feljelentette.

Közel négy évvel ezelőtt, 1926. december 11-én tárgyalta a Batthyányék ellen megindított pert a párisi esküdtszék.

Batthyány grófnét felmentették a vád alól, mert eljárásában nem láttak bü-neseleményt, Batthyány grófnét azonban a törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte. Batthyány grófné felebezett az ítélet ellen, míg Steiner volt intendáns, a felperes, szintén felfolyamodással élt Batthyány gróf felmentésével szemben.

A két igazságszolgáltatási fórum kö-zött szokatlanul hosszú ideig húzódtott a

per, míg végre most tárgyalásra tüzte ki a felsőbíróság.

A főúri vádlottak személyesen jelen-tek meg a tárgyaláson, amelynek érde-kességét emelte az is, hogy megjelent a felsőbíróság előtt a volt császári inten-dáns és leánya is, aki miatt a per ke-letkezett.

A volt osztrák-magyar monarchia uralkodóházának intendánsa és a ma-gyar arisztokrata pár egymással szem-ben foglaltak helyet a tárgyalóterem-ben. Az utóbbiak a vádlottak padján, az előbbi pedig leányával a felperesek-nek fenntartott helyen.

Batthyány grófné erélyes hangon tiltakozott a visszaélés és család vádja ellen és határozatlan állította, hogy az egymillió frankot az utolsó fillérig Stei-ner Mária költséges passziói emésztet-ték fel.

A grófné Steiner Mária felé fordul-va ezeket mondotta:

— Allítom, hogy az egymillió frankot Mária költötte el.

Azt remélte, hogy apja, akit Zita ki-rályné feljelentésére tartóztattak le, emiatt legalább öt évi börtönbüntetést kap és igyekezett minél alaposabban ki-használni az életet. Erre kellett az egy-millió frank.

— Ez nem igaz! — esattant fel kipi-ruva a szép Steiner Mária és apja is élénken tiltakozott a grófné vádjai ellen. Azt állította, hogy leánya sohasem volt könnyelmű és Mária nevében ut-sította vissza azt a gyanúsítást, mintha a leány arra akarta volna felhasználni az ő letartóztatását, hogy belevesse magát az élet gyönyöreibe. Az ítéletet Batthyány grófné rendkívül érdekes pe-reben még nem hirdette ki a felebbezési bíróság.

A próba meggyőzött
A „Benzit“ megfőzött!

Pályázati eredmény.

Felhívásunkra 6852 pályázat érkezett be. Az anyag lelkiismeretes feldolgozása után a zsűri döntése a következő:

Szabályos, ötletes. a

BENZIT-Szappan

reklám célját szolgáló rövid szöveg, mely az első díjra érdemes volna egy sem akadt a pályamunkák között.

A két legjobb a következők:

1. A próba meggyőzött
A „Benzit“ megfőzött.

Beküldője: Weisz Mancsi Brassó

2. Alig mostam, már szarítok,
Benzit a csodás titok.

Beküldője: Goldmann Baba Cluj

A zsűri döntésének megfelelően a II. és III. díjat fentiek között megosztottuk és 7500—7500.— leit címekre elkül-döttünk.

A következők díjat nem nyertek, de gondos és szellemes munkájukat a zsűri díjosrepre méltónak találta:

1. Fráter József Oradea.

2. Bácsi Tibor Chibed.

3. Dr. Ernest Rosenberg Cluj.

4. Dr. Ziegler Károly Targu Mures.

Ezeknek, amellel, hogy elismerésün-ket ezúton kifejezzük, elküldöttünk 5—5 kg. „BENZIT“ szappant.

BENZIT-KONCERN

vezérkép vizelete

ORADEA, Strada N. Filipescu 23.

Nem

Lupescu as

Páris, március 17. Alábbi feltűnést keltő számában. Megbízható értesülés szeri-volt trónörökös, aki tözkodik, néhány nap-nul elhagyta barátón-szonyt. Ez a hír egy-az egész világ előtt regény után tesz por-Károly román extr-akkor kezdődött, am-gyermekét elhagyta-ört és Párisba költöz-iben béreltek egy v

A libera

Nove kamp

Bucuresti-Bukarest romániai feminista nifeszturnot bocsajto megállapítja, hogy sokon esunya safarke-zatokkal. Valósággal ami ezeken a vála-Kérik, hogy a párty-közsgéi gazdálkodási A fővárosi sajtó m-liberalisok mérsékelt-tek a városi tanácsv-esatolt területeken, a-igen szép eredménye

Csak a

Kolozsv tak a pénzüg

Cluj-Kolozsvár, m-Kelet tudósítójától. ezelőtt rendelet érke-pénzügyigazgatóság sem a kolozsvári p-sem pedig a kerület-zetőinek nem áll adni adóhatralékok

A rendelet úgy i-ladékat a jövőben a-niszterium adhat. E-hető konsternációt, egész lakossága, kü-reszkedők körében, a-pénzügyminiszter-hetik sem a pénzüg-dig az államtitkar a-és így ez a rendelet-rök kezére játsza át

Ma délelőtt a ko

Nem

A jelentés egytelle

Az angol kor

London, március egyik legutóbbi sz-diójelentés alapján-gol fővárosban elt-az angol parlamen-elkészítette jelenté-az araboknak kedv-lis lapok azonban-hiradának ezt a-jobboldali konzerv-Különösen a „Dail-erősen, hogy a jele-lemben készült vol-A „Times“ jelen

Nem vált el Károly extrónörökös Lupescu asszonytól

Lupescu asszony vakbéloperáción esett keresztül és így keltek szárnyra a válásról szóló hírek

Páris, március 17. Egy francia lap az alábbi feltűnésteltető cikket közli mai számában. Megbízható forrásból származó értesülés szerint Károly herceg volt trónörökös, aki most Párisban tartózkodik, néhány nappal ezelőt várattal elhagyta barátját, Lupescu asszonyt. Ez a hír egy rendkívül érdekes, az egész világ előtt lejártszó szerelmi regény után tesz pontot. Károly román extrónörökös regénye akkor kezdődött, amikor feleségét és gyermekét elhagyta Lupescu asszonnyal és Párisba költözött. Később Neutriben bérletet egy villát, ott éltek el-

zárkózva a világtól és itt érte őket Ferdinánd király halálának a híre. Károly extrónörökös néhány hónappal később Nizzába majd Londonba és azután Brüsszelbe költözött és mindenütt vele volt Lupescu asszony is, azonban seholy sem voltak szívesen látott vendégek, a kormányok mindenütt attól féltek, hogy Károly megvalósítja sokat hangoztatott tervét és Lupescu asszonnyal együtt pucesszerűen hazatér Romániába elfoglalni a trónt. Közben Mária özvegy királyné amerikai útja alkalmával személyesen is megkísérelte, hogy Károly herceget rábírja a Lupescu asszonnyal

való szakításra. A királyné missziója akkor nem járt eredménnyel, most azonban az idő ugylátszik, ezt a kérdést is elintézte. Az extrónörökös elhatározásának rendkívül érdekes következményei lehetnek és több mint valószínű, hogy lesznek is.

Bucuresti-Bukarest, március 17. — A „Facla” megáfolja azt a hírt, amely szerint Károly extrónörökös elvált Lupescu asszonytól és Berlinbe költözik. A lap tudnivaló, hogy Lupescu asszony a napokban vakbéloperációnak vetette alá magát. A válásról szóló hírek ezzel kapcsolatosan keltek szárnyra.

ŐSMERÍ MÁR ŐN A

Lysolformol

LYSOLFORM A LEGBIZTOSABB FERTŐTLENÍTŐSZER-HÖLGYEK NÉLKÜLÖZHETETLEN SZERE.

NAGYBANI ELADÁS: ZAHARIA C. CERNĂTESCU-POPA HAN 181-BUCURESTI

A liberálisok még csak egy évet jósolnak a kormányának

Novemberre éles kormánybuktató kampányt hirdet a liberális sajtó

A feminista szövetség a választásokból kiábrándulva keserű hangú kiáltványában lélekablásnak nevezi a női szavazókkal szemben használt kortesfogásokat

Bucuresti-Bukarest, március 17. A romániai feminista nők egyesülete manifesztumot bocsájított ki, amelyben megállapítja, hogy a községi választásokon csunya sáfarkodás folyt a szavazatokkal. Valósággal lélekvasárlás az, ami ezeken a választásokon történt. Kéri, hogy a pártpolitikát zárják ki a községi gazdálkodásból.

A fővárosi sajtó megállapítja, hogy a liberálisok mérsékelt sikerrel szerepeltek a városi tanácsválasztások során a csatolt területeken, a regátban azonban igen szép eredményeket értek el. A la-

pok ezt *Duca* politikájának tulajdonítják, aki Bratianu Vintilával szemben az első pillanattól kezdve a lassu előretörés politikájára helyezte a hangsúlyt. Hír szerint a városi tanácsválasztások lezajlása után össze fogják hívni a liberális párt végrehajtóbizottságát, hogy a párt további taktikáját fölött döntsenek. Ezalkalommal le fogják szögezni azt, hogy *Duca* álláspontja helyes volt. Liberális körökben egyébként arról beszélnek, hogy a nemzeti parasztpártot még egy évig hagyni kell kormányozni. Novemberben állítólag nagyszabású

kormánybuktató kampányt kezd a liberális párt, amelyetől azt remélik, hogy a jövő márciusra meg is fogja buktatni a jelenlegi kormányt.

Temesvárról jelentik, hogy a politechnikai hallgatók vasárnap délután hatalmas demonstrációt rendeztek a városi tanácsválasztás ellen, amelynek eredményeképpen néhány kommunista jelölt is bejutott a városi tanácsba. A diákok határozati javaslatot szavaztak meg, amelyben kijelentik, hogy nem fognak nyugodni addig, míg új választásokat ki nem írnak.

Csak a pénzügyminisztérium adhat haladékot az adóhátralék fizetésére

Kolozsvár kereskedői küldöttségileg tiltakoztak a tartományi pénzügyigazgatóságon a pénzügyminiszter sérelmes rendelkezése ellen

Dobrescu tartományi igazgató távollétében Hodor vezérfelügyelő kijelentette, hogy míg a kérdést a minisztérium rendez, felfüggeszti a végrehajtásokat

Cluj-Kolozsvár, március 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Néhány nappal ezelőt rendelet érkezett a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz, amely szerint sem a kolozsvári pénzügyigazgatónak, sem pedig a kerületi adóhivatalok vezetőinek nem áll jogában haladékot adni adóhátralékok fizetésére.

A rendelet egy intézkedik, hogy haladékot a jövőben csak a pénzügyminisztérium adhat. Ez az intézkedés érthető konsternációt váltott ki a város egész lakosságán, különösen pedig a kereskedők körében, annál is inkább, mert a pénzügyminisztériumban nem ismerhetik sem a pénzügyminiszter sem pedig az államtitkár a lokális viszonyokat és így ez a rendelet a kereskedőket kijárárok kezére játsza át.

Ma délelőtt a kolozsvári Sfatul Ne-

gustoresenek mintegy negyven tagu delegációja jelent meg a tartományi igazgatóságon, hogy tiltakozzék a pénzügyminisztérium sérelmes rendelete ellen. A delegációt *Tuffli* alpolgármester és abban résztvettek többek között *Sipos Jenő*, *Somogyi Miksa*, *Pop Péter*, *Fodor Viorel*, *Deutsch Ferenc* és mások. *Dobrescu* Aurel tartományi igazgató távollétében helyettese, dr. *Hodor* Victor közigazgatási vezérfelügyelő fogadta a küldöttséget, amelynek vezetője *Tuffli Richárd* rövid beszédben mutatott rá a pénzügyminisztériumi rendelet sérelmes voltára. *Tuffli* kérte, a tartományi igazgató helyettesét, hogy követtesse *Dobrescu* miniszternek a kolozsvári kereskedők panaszát és annak orvoslása érdekében lépjen érintkezésbe táviratilag *Madgearu* pénzügyminiszterrel. A

kolozsvári kereskedők azt kívánják, hogy pénzügyigazgatónak, valamint az adóhivatalok vezetőinek legyen meg továbbra is a joguk adóhaladékot adni, addig is pedig, míg ez a kérdés elintéződik, kérétek a végrehajtások felfüggesztését.

Dr. *Hodor* Victor a delegációnak adott válaszában elismerte a kolozsvári kereskedők kérésének jogosságát. Kijelentette, hogy a pénzügyminisztériumnak a kolozsvári tartományi igazgatóság mellett működő kirendeltsége ugyan csak fel lesz hatalmazva adóhátralékok adására. Dr. *Hodor* kijelentette végül hogy addig is, míg a pénzügyminisztériumban ebben a kérdésben megegyezés nem jön létre, utasítást fog adni a végrehajtások felfüggesztésére.

Nem arab barát az angol parlamenti vizsgáló bizottság jelentése

A jelentés egyetlen szóval sem ajánlja a Balfour-deklaráció megváltoztatását, sem a palesztinai parlamentet Az angol kormány nem fogadta még el a jelentést és bizonyos módosításokat ajánlott a bizottságnak

London, március 17. Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában londoni rádiójelentés alapján közölte, hogy az angol fővárosban elterjedt hírek szerint az angol parlamenti vizsgálóbizottság elkészítette jelentését, amely állítlag az araboknak kedvez. Az angol liberális lapok azonban erőlesen cáfolják a híradásnak ezt a részét, amely szélső jobboldali konzervatív körökből ered. Különösen a „Daily Telegraph” cáfolja erősen, hogy a jelentés arab-barát szellemen készült volna el.

A „Times” jelentése szerint a parla-

menti vizsgálóbizottság tagjai Sir Walter Shaw elnöklete alatt március 12-én tartott gyűlésükön aláírták a Palesztinában lefolytatott vizsgálatról szóló jelentést. Egyes hírek arról szóltak, hogy Sir Walter Shaw, Sir Henry Bertton és Hopkins Morris által aláírt jelentéssel szemben Snell, a bizottság munkáspárti tagja kisebbségi jelentést készített volna el. A „Times” ezzel szemben úgy tudja, hogy a bizottság összes tagjai egyhangulag magukévá tették a jelentést és Snell csupán némi fentartásokat fűzött a jelentés néhány

pontjához, amelyet egyébként ő maga is aláírt. A parlamenti bizottság a napokban lord Passfield gyarmatügyi miniszternek benyújtja jelentését.

A „Daily Chronicle” legújabb jelentése szerint a bizottság összes tagjai által aláírt jelentést Snell fentartásaival együtt már be is terjesztették a kormányának.

A „Morning Post” és a „Daily News” jelentésével szemben, mely szerint a bizottság jelentése az araboknak kedvez és hogy a Balfour-deklaráció újabb interpretálását ajánlja, a „Daily Tele-

graph” autentikus adatok alapján közli, hogy a jelentés egyetlen olyan kitért sem tartalmaz, amely bármely fél javára szólna és egyetlen szóval sem érinti a palesztinai parlament kérdését, jöllehet ez a kérdés foglalkoztatta a bizottság tagjait, de nyomban el is ejtették. Ezzel szemben általános javaslatokat tartalmaz a bizottság jelentése különösen a palesztinai közigazgatásban szükséges rendszer és személyi változtatásokra vonatkozólag. A jelentés legnagyobb része a föld-problémával foglalkozik.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a parlamenti bizottság jelentésének nyilvánosságra hozása valószínűleg újabb halasztást fog szenvedni, mert a kormány még nem fogadta el a jelentést és a bizottságot utasította arra, hogy némi módosításokat eszközöljön a jelentésének ama passzusainál, amelyek az angol kormány Palesztinapolitikájának irányvonalait érintik, ami nem tartozik a bizottság hatáskörébe.

Purimi álarcban próbáltak kirabolni Csernovitzban egy zsidó családot

Cernauti-Csernovitz, március 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csernovitzban lurfangos ötlettel próbálta két rovtomultu betörő kihasználni a purimi ünnepek vidám hangulatát. Pénteken este, vacsoraidő alatt két álarcos fiatalember kért bebocsájtást Goldschlag kereskedő lakásába. Purimra való tekintettel gyanútlanul beeresztették őket, mire az egyik álarcos revolvert rántott és felszólította a házbelleket, hogy senki se merjen helyéről moccanni. Ezalatt a másik kutatni kezdett a lakásban a kereskedő pénze és ékszerei után. Az egyik eselődnek sikerült ennek ellenére is egy hátsóajtón kimenekülni és értesíteni a rendőrséget. A betörők még javában kutattak, midőn motorbiciklin a fenyegetett házhoz érkezett hat rendőr, akiknek sikerült a purimi maszkba bujtatott betörőket letartóztatni.

Kihallgatásuk során megállapítást nyert, hogy Voha Franz és Budi Franz rovtomultu betörőkkel azonosok. Átadták őket az ügyészségnek.

Negyven étermi vendéget mérgezett meg a szengáz. Berlinből jelentik: A Hamburgtól nyugatra eső Grossflöthbeckben negyven étermi vendég szengázmérgezést kapott. Tizennyole mérgezett kórházba szállítás után fél nappal még nem nyerte vissza eszméletét. A mérgezést a kellőleg nem takarított kályhából kiáramló szengáz okozta.

Csalás miatt feljelentést tettek egy volt cseh miniszter ellen. Prágából jelentik: Skriberny volt vasuti miniszter ellen többrendbeli csalás és zsarolás miatt feljelentést adtak be. A volt miniszter tulajdonosa volt a Tempo lapkiadó vállalatnak, amely négy déli lapot ad ki. Skriberny a hirdető cégekhez körlevelet küldött, állítva, hogy a hirdetések 70 ezer példányban jelennek meg, holott a vidéki lappeldányokba nem tettek be. Az egyik alkalmazott pedig több biztosító intézetet keresett fel azzal, hogyha nem helyeznek el 100 ezer korona értékű hirdetést a lapokban, akkor támadni fogják az intézetet.

március 18.
valásra tüzte
lyesen jelen-
helynek érde-
megjelent a
szári inten-
att a per ke-
monarchia
sa és a ma-
massal szem-
rgyalóterem-
tak padján,
a felperesek.
s hangon til-
salás vádja
otta, hogy az
fillérig Stei-
ioi emésztet-
felé fordul-
millió frankot
akit Zita ki-
törtöttak le,
rtönbüntetés
apossabban ki-
ellett az egy-
tant fel kipi-
ia és apja is
né vádjai el-
anya sohasem
névben uta-
sítást, mintha
a felhasználni
belevesse ma-
Az itéletet
ül érdekes pe-
a felebbezési
özött
gfözött!
edmény.
lyázat érkezett
es feldolgozása
vetkezze:
zappan
id szöveg, mely
volna egy sem
zött.
kező:
özött
fözött.
sz Mancu Brasov
száritok,
titok.
dmann Baba Cluj
egfelelően a II.
tt megosztottak
eimükre elkül-
nem nyertek, de
kájukat a zsári
lta:
ea,
d.
berg Cluj.
y Targu Mures.
gy elismerésin-
süldöttünk 5-5
t.
NCERN
lete
Filipescu 23.

Váratlanul meghalt Primo de Rivera, az egykori spanyol diktátor

Páris, március 17. Primo de Rivera, a spanyol diktátor idegen földön, néhány ezer kilométerre Madridtól, ahol diktatóri évei lezajlottak, váratlanul meghalt. Párisba jött, a francia köztársaság gazdag, kulturában fölényes fővárosába, hogy egy híres cukorbeteg-szanatóriumban pihenjen és gyógyuljon. A végzet másként intézkedett és a hatvanhoz közeljáró, mulatni szerető, de egyébként puritán katonai időnap előtt befejezte földi pályáját. Tragikus végzet volt, ezt ellenfelei sem tagadhatják. Az sem tagadható, hogy ellenfelei főleg megbántott, mellőzött és háttérbe szorított politikusokból állott, kevésbé a tömegből, akinek a diktatura hat és fél esztendeje munkát adott, jó egészségügyi intézményeket szerzett és valami kulturát. Primo diktatúráját nem élvezte ki a lakosság egyetlen rétege sem, a diktátor igyekezett a maga részéről mindenkit bevonnai a munkába, kivéve a politikai munkát: ezt nem szerette. Sohasem volt politikus, ez meg is látszott vérszegény koncepcióján és főleg azon, hogy nem Spanyolország leg jobb erőt vette igénybe. Hogy jót akart mindenki kétség. Hogy mennyire nem jelentette az ország veszedelmét Primo de Rivera diktatúrája, legjobban kiderült a bukása utáni napokon, amikor az országban Primo hívei nem rejtőzködtek el, hanem kiállottak tüntetni és pedig a köztársaság mellett. Primo inkább hajlott a köztársaság felé és sok esetben, ha megkérdezték tőle, miért nem csinálja meg a köztársaságot és miért nem áll annak élére, Primo az egészséget egy vicces, sőt kedélyes kezdegnyintéssel intézte el. Azt mondotta:

— Minek nekem a köztársasági elnökség, amikor ma is nagyobb hatalmam van, mint amilyent egy köztársaság garantálhat elnökének.

Azt hitte, hogy addig tarthat diktatóri dicsősége, amíg akarja. Valamelyik újság érdekes adalékot szolgáltatott Primónak ehhez a hitéhez. Primo ugyan is egy féltre vállalta a diktatúráját, addig, amíg a rend teljesen helyreállt Spanyolországban. A rend valóban helyreállt az első felvétel után, sőt már közben is olyanok voltak az állapotok, hogy nyugodtan ki lehetett volna írni a parlamenti választásokat, ő azonban lefitymálta az alkotmányosságot és megmaradt továbbra is diktátornak.

Primo de Riverával szemben igazságtalanok mindazok, akik operett-diktátornak akarják lekicsinyíteni. Persze Nagy Károly, vagy II. Ferdinand, vagy Kolombus, vagy Cervantes pantheonjába nem fog bekerülni, de a jövő történetírója kell, hogy elismerje szándéka tisztaságát és egyéni intakságát. Primo de Rivera vagyont szerzegetett volna és mint egyszerű, nyugdíjazott tábornok és kiscgazda fejezte be életét.

Váratlan halál

Páris, március 17. Primo de Rivera halálának körülményeiről a következőket jelentik: A volt diktátor Royal szállóbeli lakásán tegnap reggel kilenckor ébredt s felöltözött, majd karosszékbe ült. Templomba távozó leányai és fia előtt egyáltalán nem panaszkodott rosszulról. Mikor Miguel fia a templomból visszatért, atyját eszméletlen állapotban találta. Azonnal orvost hívott, de az orvosi segítség már nem használt. A volt diktátornak, mint ismeretes, cukorbetegsége volt s embolia ölte meg.

A volt diktátor halála egészen váratlanul következett be. Délutánra vendégeket várt magához a szállóbeli lakására és reggel még hozzátartozói sem sejtették, hogy utolsó órája elérkezett.

A párisi spanyol nagykövetség azonnal értesítette a madridi kormányt s Berenguer tábornok miniszterelnök kö-

zölte a halálhírt a királlyal. Sanjurio tábornok, a volt diktátor meghítt barátja tegnap este nyolckor Párisba utazott, hogy a gyászestnél a család mellett álljon.

Bebalzsamozták Primo holttestét

Primo de Rivera holttestét tegnap este nyolc órakor Elie Daure párisi orvosprofesszor bebalzsamozta. A holttestet ezután spanyol szokás szerint a

A lengyel köztársasági elnök nem fogadta el a Bartel-kormány lemondását

Varsó, március 17. A távirati iroda közli, hogy a köztársaság elnöke a Bartel-kormány lemondását nem fogadta el. A lapok szerint Moszciski elnök a Bartel-kormány lemondásának előterjesztésekor csodálkozásának adott kifejezést afelett, hogy a törvényhozás kormányválságot idézett fel, holott az állami költségvetésre vonatkozó munka-

karmelita szerzetesek fehér csuhájába öltöztették, lábaira papucsot húztak és kezei köré fekete nagyszeműt olvasót fontak.

A lapok szerint a volt diktátor arcvonásai derültek és nyugodtak. A haláltusa kinjai egyáltalán nem vehetők észre rajtuk. Az utóbbi hetekben szakállt növesztett, koporsóba tétele előtt most ezt a szakállt leborotvták. Ma éjszaka a koporsó mellett családja és két spanyol apáca imádkozott. A koporsót valószínűleg Spanyolországba fogják szállítani.

Madrid, március 17. A hazafias szövetség (Unio Patriótica) kérte Primo de Rivera családjának hozzájárulását ahhoz, hogy a volt diktátor a szövetség madridi székházában ravatalozhassék fel.

Az egész indiai angol rendőrlegénységet sómonopóliumi ellenőrré léptettek elő

Kezdi messzemenő kihatásait érezetni az indiai polgári ellenállás

London, március 17. Az indiai alkirály rendeletet adott ki, melyben a közrendőrnél magasabb fokozatu rendőrlegénységet és a rendőrtisztviselőket Bombay kerületben sójvédéki ellenőri megbízással ruházta fel és felhatalmazást adott arra, hogy a sómonopolium-törvény rendelkezéseivel ellentétben kitermeltsóit elkobozhassák és szükség esetén letartóztatásokat is foganatosíthassanak a jövedéki kihágások elkövetői ellen. Calcuttában a polgári ellenállás mozgalma már kezd messzebbmenő

kihatásokban jelentkezni. Számos gyárüzemben sztrájkok vannak s a szülők nem engedik gyermekeiket iskolába. Alig van már iskola, ahol a tanítás zavartalansága biztosítható lenne. A lakosság körében elkeseredést keltett Sen Gupta calcuttai lordmayor letartóztatása és Rangunia szállítása. Holnap Calcuttában és a környéken több városban tiltakozó gyűlések lesznek, amelyek szolidaritást juttatnak kifejezésre a deportált lordmayor mellett.

A szovietsajtó „alávaló kutyának” aposztrofálja a canterburgi és yorki érsekeket

Tegnap egész Angliában és Bécsben is könyörgő istentiszteleteket tartottak az oroszországi vallásüldözöttekért

London, március 17. Az oroszországi szovietsajtó a leghevesebb szidalmakkal illeti a canterburyi és a yorki érsekeket, akiket alávaló kutyáknak bélyegeznek, akik a vallás leple alatt kapitalista érdekeket szolgálnak. A Moszkvai Munkás című lap valószínűnek tartja a proletárláma ellen megindítandó háborút s felhívást intéz az orosz néphez, hogy fogadjja méltón az ellenes csapatokat, ha az „isten hadseregei” megkísérelnek az orosz határok átlépését.

London, március 17. Az oroszországi vallásüldözöttekért tegnap egész An-

gliában mindenütt könyörgő istentiszteleteket tartottak. A canterburyi érsek egyházi beszédében is bejelentette, hogy aprílis másodikán a lordok házában újabb interpellációt intéz a kormányhoz s hivatalos jelentést fog kérni a kormány részéről tett diplomáciai lépésekről.

Bécs, március 17. Tegnap este a bécsi katolikus templomokban istentiszteletek voltak az oroszországi vallásüldözöttekért. Piffel híboros hercegérsek a Szent István Szekesegyházban beszédet mondtak, melyben az üldözés borzalmaikat eszelték.

Stramerék Kolozsváron jiddis operettslágert mutattak be

A „Chalomes von Liebe” nagy sikere

Cluj-Kolozsvár, március 17. Szombaton este Stramerék ismét Kolozsváron vendégzerepeltek, ezúttal a Magyar Színház színpadán, ahol egy új és nagyhatású operettben mutatkoztak be. A darab — Chalomes von Liebe — az új zsidó zenei irodalom gyöngye. Régi és modern motívumok ölelkeznek benne gyönyörű zsidó dallamokká. A darab szövegét és zenéjét R. Lilien szerette és ahol Stramerék előadták, Bukarestben és a regát városában, mindenütt hatalmas sikereket értek el vele. A darab nagyszerű kiállításban ment Kolozsváron, újszerű, megpérol rendezési trükkökkel, szenzációs táncokkal és

kuplékkal.

Jakob Rittersmann dús gazdag kereskedő fia, David, megszereti Perelét, egy szegény cipész leányát. Amikor azonban házasságról van szó, az apa hevesen ellenzi a partit és azzal fenyegeti az akaratos fiút, hogy beteg anyja belepusztulna, ha a szerelemből házasság válik. Együttal pedig gondoskodik arról, hogy a leány elkerüljön a városból.

Huszonöt évvel később a szintér már Amerikában van. Itt David fia megszereti Perelét leányát. Hosszabb bonyodalmak után persze egymáséi lesznek és a „szerelem álmaiban” mindegyik

Kellemetlen szájszag

C visszatartó. Csunya színi fogak eltorzítják a fogcsontot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan lehet tüntetni a pompásan üdítő Chlorodont-fogpasta gyakran már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszínűek lesznek, különösen ha a tisztításhoz külön erre célra készített fogazatos sörtéjű Chlorodont-fogkefével használnak. A fogak közé szorult rothadó ételmegmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérletek meg egy tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogpasta-fogkefe és -szájvíz mindenütt kapható. Csak fehér-föld színű csomagolásban „Chlorodont” felirattal valódi.

fél egymásra talál. A főszerepeket a Stramer-házaspár játszotta.

Elbájoló, szívhezszóló dalaikkal Stramerék a szépszámu közönséget valószínűleg elbűvölték és több ízben nyíltszíni tapost arattak. Pompások voltak a többi szereplők is, különösen Hany Glattstein a cigányasszony szerepében, Elza Rabinovitz, mint házastárs asszony. Aranka Blind és Cily Bell kisebb szerepekben. A férfiszereplők közül ki kell emelnünk Adolf Bell komikus öregét, Izrael Feldbaum sofförjét és Max Zebakot, aki ezúttal a fonákul szegény embert ábrázolta pompásan. B. Segall öreg gazdagja, a 30. év körüli volt. Stramerék a darab kiállítására körül is buzgó munkát fejtettek ki és olyan szép előadást produkáltak, ami a legszebb magyar színházei operette-előadásokra emlékeztet. A közönség az egyes duettek és görüleneteket tomboló tapssal és kihívásokkal honorálta.

Vasárnap este „A becsapott völgegy” című operettben brillírozott a társaság, hétfőn este pedig „Isten nevében” című szindarabban bucsuzott a kolozsvári közönségtől. Stramerék mindenki előtt végtelenül szimpatikus művésztársulata. Salamon Stramer mindezen előadás után a „Sony Boy” című világszláger énekelte óriási siker mellett. A társulat legközelebb Gyulafehérváron fog vendégzerepelni. Innen Medgyesre mennek, ahol huszonegyedik és huszonekettedikén játszanak. Szebenben március 23., 24. és 25-ikén fognak vendégzerepelni.

A vérbai

legmodernebb és leghatásosabb kezelése

Dr. Paul Petitjean párisi orvos felhívja a figyelmet a szifilisznek a szájon keresztül való modern kezelésére. Több éven keresztül kezelte betegeket végzettségű megfigyeléseim, akiknél a betegség már fekély, kiütések vagy az idegrendszer bántalmi formájában jelentkezett, arról győzték meg, hogy a SIGMARGYL arzen, higany és bismuthból összeállított orvosságnak a szájon keresztül való használata erős és tartós hatást gyakorol a vérбай mikrobaire, mivel rendkívül hathatós formában tartalmazza a fentebb idézett három gyógyszer, amelynek egyetűl bizonyultak hatásosnak a vérбай kezelésénél.

A SIGMARGYL egy havi kezeléshez való üvegeben, részletes használati utasítással együtt 390 lejért kapható az ország összes gyógyszeráraitában és drogeriáiban. Engross lerakat SIGMARGYL Str. Principatele Unite 14. Bucaresti 5.

Új cukorgyár Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A cukoripar képviselői — mint azt az Új Kelet jelentette — racionalizálás és koncentráció útján csökkenteni akarták az ország területén működő cukorgyárak számát. Ezzel a tervvel ellentétben egy másik csoport új gyárak létesítését vette tervbe. A kremsi kísérleti gyár mintájára Bohuslaviceben szintén főt fognak építeni egy kisebb kísérleti gyárat. A tőke előteremtése és a répatermelők részvétele tekintetében már folynak is a tárgyalások.

13as gyorsajót

— esetleg kétülderezt — keresünk megvételre, Ajánlatokat fizetési feltételek megjelölésével a kiadóra kérünk

Elképzeléssel

A kormányzó mandátum

A vasárnap

Bucuresti-Bukara Új Kelet tudósítói választások sorozata zódott. Epen ideje lasztások már hön galomban tartják a A közigazgatási rel választási periódus kormányárt hivatal hogy a hónapokig most már fel fogja gazdálkodás a közs aapi eredmények n zeti parasztpártnak gal felruházott var zelmét, mi a magun lel és melegegedess hogy az Erdélyi Zs ség tiz esztendő n politikai életre hiv niút komoly faktor ken a választásoko dóság képviselői m közsegtanácsában h községi érdekek m munkájuk során m

Az erdő

Bánffyhyunadon amelyet az elnök m vanított.

Besztércén a kor kal, magyarokkal a Blokkal karöltve n mot elnyerte. A ta következő: polgári polgármester román román, 13 szász, 3 tagja lett.

Désén a kormány tási Blokkal, a Ma szocialistákkal köté összesen 1832 szava paktumok listára e egészesben megválas A román blokk 359 zatok 19.45 százalé össze 5 szavazat h a minimum elérésé zaleköt elérje. A r kérelését, hogy az á mot 20 százalékra utasították. A meg Dész polgármestere ru volt alpolgárme Választási Blokk r dor, Berger Nánd Rosenzweig Jakal Manó és Weinber be a városi tanács tagja is van. A m egyébként a köve 13. Magyar Párt Blokk 6, szocialdem Dérán az egyesül szocialisták közös 1003 szavazatot ka 741 szavazatával s tumok elosztása 10 Fogarason a kor rokkal és a zsidók

Telefon **HOTEL** Lift
comfort modern
UNIVERSAL
Bucuresti
Sued Gabroveni 12
Fürdő

Vörös, kipállott gyermek testet HÖFER krémmel kenünk

... Lady.

Es néha amint elhaladoz

egy parfüm illata csap meg, s a szépség és a világosság egész világát ébreszti fel benned, amely szelmeidben a női lélek mélységeibe vezet. De ha az illat olyan, mintha sohse érezted volna még, akkor

Rouge et noir

kell lennie és ha odanézel és a nő bőre gyöngéd és bársonyos, úgy a Rouge et Noir puder és arckrém által lett azzá.

Eau de Cologne - Parfüm - Poudre - Creme
Csakis eredeti csomagolásban

Elképzelhetetlen kellemes meglepetésben részesül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdeklődjék az Őr illatszerezésénél aki készséggel szolgál felvilágosítással.

A kormánypárt 2181, a liberálisok 696, az önálló zsidó listák 63, az önálló magyar listák 93 mandátumot kaptak a községi választásokon

A vasárnapi választások általában a kormány győzelmét hozták az egész országban

Bucuresti-Bukarest, március 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A községi választások sorozata vasárnap befejeződött. Epen ideje volt már, mert a választások már hónapok óta állandó izgalomban tartják az ország lakosságát. A közigazgatási reform alkalmazásának választási periódusa ezzel véget ért és a kormánypárt hivatalos lapja beigéri, hogy a hónapokig tartó korteskedést most már fel fogja váltani a komoly gazdálkodás a községekben. A vasárnapi eredmények megerősítették a nemzeti parasztpártnak a muniiciális joggal felruházott városokban kivívott győzelmét, mi a magunk részéről elégtétel-lel és meglepedéssel állapítottuk meg, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség tíz esztendő munkája által önálló politikai életre hívott zsidóság mindenütt komoly faktorként szerepelt ezen a választásokon. Az öntudatos zsidóság képviselői minden egyes város községtanácsában helyet foglalnak és a községi érdekek megvédéséért kifejtett munkájuk során megadatik a lehetőség

számukra, hogy a zsidó lakosság gazdasági és kulturális igényeinek kielégítéséről is gondoskodjanak. A belügyminiszteriumhoz beérkezett jelentések szerint a pénteki és vasárnapi tanácsválasztások megközelítően fontos eredménye a következő: Kormánypárt (a vele kartellben lévő pártokkal együtt) 2181. Liberálisok 696. Polgári listák 150. Magyar Párt 93. Önálló zsidó listák 63. Kommunizták 58. Szociálisták 41. Averszkánusok 35. Önálló kisebbségi listák 22. Dr. Lupu 9. Természetesen a liberálisok listáján is szerepelnek más pártárnyalatokhoz tartozó tanácsosok, a mandátumoknak pártok és nemzetiségek szerint való tagozódása azonban rendkívül nehezen állapítható meg. A vasárnapi választási eredményeket alább adjuk:

sával igyekezett pressziót gyakorolni azokra. Segesváron a kormánypárti-szász-magyar kartell az összes mandátumokat elhódította. Medgyesen a szászok 1316, a kormánypárt-magyar kartell 800, a román blokk 194 szavazatot kapott. A mandátumok aránya 12-6. Sepsiszentgyörgyön a Magyar Párt 981 a kormánypárt, a magyar disszidensekkel és szociáldemokratákkal együtt 763

Az erdélyi és bánáti eredmények:

Bánffyhadon egységes lista volt, amelyet az elnök megválasztottnak nyilvánított. Besztercén a kormánypárt a szászokkal, magyarokkal és a Zsidó Választási Blokkal karöltve mind a 32 mandátumot elnyerte. A tanács összetétele a következő: polgármester száz, két alpolgármester román. A tanácsnak 13 román, 13 szász, 3 zsidó és 3 magyar tagja lett. Désen a kormánypárt a Zsidó Választási Blokkal, a Magyar Párttal és a szociálistákkal kötött kartell. Leadtak összesen 1832 szavazatot, ebből 1452 a paktumos listára esett, amelyet teljes egészében megválasztottnak deklaráltak. A román blokk 359 szavazattal a szavazatok 19,45 százalékát érte el s mindössze 5 szavazat hiányzott ahhoz, hogy a minimum eléréséhez szükséges 20 százalékot elérje. A román blokknak azt a kérését, hogy az általa elért arányszámot 20 százalékra egészítsék ki, visszautasították. A megállapodás értelmében Déz polgármestere dr. Coroiu Alexandru volt alpolgármester lesz. A Zsidó Választási Blokk részéről dr. Agai Andor, Berger Nándor, Hirsch Dávid, Rosenzweig Jakob, dr. Weinberger Manó és Weinberger Sámuel kerültek be a városi tanácsba, amelynek két női tagja is van. A mandátumok elosztása egyébként a következő: kormánypárt 13, Magyar Párt 10, Zsidó Választási Blokk 6, szociáldemokraták 3. Déván az egyesült román pártok és a szociálisták közös listával indultak és 1003 szavazatot kaptak a Magyar Párt 741 szavazatával szemben. A mandátumok elosztása 10-6. Fogarason a kormánypárt a magyarokkal és a zsidókkal karöltve az ösz-

szes mandátumokat elnyerte. Gyulafehérváron a kormánypárt a magyarokkal karöltve 1169 szavazatot kapott, a zsidóság egy része által támogatott liberális-averszkánus listával szemben. Ezen a listán bekerült a városi tanácsba Ritter Sándor cionista is. Balázsfalván a kormánypárt 628 szavazatot kapott és 12 mandátumot nyert el a liberális-magyar kartell 4 mandátumával szemben. Diószentmártonban a kormánypárti magyar kartell 735, a szociálisták 322 szavazatot kaptak. A mandátumok elosztási aránya 10-6. Erzsébetvárosban a paktumos kormány listát győztesnek nyilvánították. Gyergyószentmiklóson a kormánypárt paktumos listája 1071, a kommunizták 650 szavazatot kaptak. A mandátumok elosztási aránya 10-6. Csikszereván a Magyar Párt 537, a kormány blokk 295 szavazatot kapott. A mandátumok aránya 10-6. Vajdahungadon a román blokk 725, a Magyar Párt 276 szavazatot kapott. Arány 12-4. Szászvárosban a kormánylista 769, a magyar-szász lista 475 szavazatot kapott. Mandátumok elosztása 10-6. Petrozsényben a magyar és zsidók által támogatott kormánypárt 1818 szavazatot, a liberális 972 szavazatot kapott. A Zsidó Választási Blokk részéről dr. Halmos Brunó került be a városi tanácsba. Petrozsényi tudósítónk jelentése szerint a liberálisok terrorisztikus eszközökkel érték el meggyászva szavazataikat. A bányaüzemek elbocsátással fenyegették azokat a munkásokat, akik nem a liberális listára szavaznak. A helyi liberális bank elnöke végigjárta a zsidó kereskedőket és a hitel megvoná-

szavazatot kapott. Mandátumok aránya 10-8. Szászrégenben a paktumos kormánylista 1321 szavazattal az összes mandátumokat elhódította. A paktumos listán két zsidó. Tordán a paktumos kormánylista 2437 a román blokk 897 szavazatot kapott. A mandátumok elosztási aránya 26-6. Naszódon a külterületi földművesek a kisebbségi elemek támogatásával 344 szavazatot kaptak a hivatalos kormánylista 297 szavazatával szemben. Mandátumok aránya 10-6. Szamosújváron a kormánypárt-magyar zsidó kartell 637 szavazattal az összes mandátumokat elhódította. Zilah kormánypárt-magyar kartell 872, szociálisták 787. Arány 10-8. Nagycenyeden egységes lista volt, Nagykárolyban 11 magyar és 8 kormánypárti került be a városi tanácsba. Szilágysomlyón a zsidósággal karöltve harcolt kormánylista 982 szavazatot, a román blokk 507 szavazatot kapott. Mandátumok aránya 10-6. Nagybányán a paktumos kormánylista 1097, a szociálisták 857, román blokk 625 szavazatot kapott. Szászsebesen úgy a kormánylista, mint a liberálisok és a verszkánusok képviselőihez jutottak. Lugoson a Magyar Párt és a Zsidó Választási Blokkal kartellben lévő lista 1858, a disszidens kormánypártiak, liberálisok és svábok 2228 szavazatot kaptak. Elosztási arány 14-18. Gravicán kormánypárt 626, liberálisok 403, polgári blokk 566. Resicán a magyar párttal és szociáldemokratákkal kartellben lévő kormánylista az összes mandátumokat elhódította. Nagyszalontán a paktumos kormánylista 1428, a kommunizták 1121 szavazatot kaptak. A mandátumok elosztási aránya 10-8. Orsován polgári blokk 714, kormánylista 398. Arány 10-6. Lippa kormánylista 729, román blokk 467. A román blokk listavezetője Bocu Sever tartományi igazgató felesége, Bocu Melania volt, hír szerint őt fogják polgármesternek megválasztani. Belényes kormánylista 516, liberálisok 159. A liberálisok bejutottak a községtanácsba. Karánsebes kormánylista 1160, polgári blokk 544.

A máramarosszigeti eredmény:

Külön fejezetbe tartozik a máramarosszigeti községi választások története. A kormánypárt a Zsidó Választási Blokkal kötött kartell. Ezzel a listával szemben egy disszidens zsidó csoport vette fel a küzdelmet, amely a Magyar Párttal kötött választási megegyeződést s a melynek listavezetője Paul Cziple, Mármarossziget volt liberális polgármestere volt. A választás hallatlanul éles küzdelem és hetekig tartó korteskedés előzte meg. A választás a legnagyobb rendben, de nagy izgalom közepette zajlott le. A város lakossága hihetetlen feszültséggel várta az eredmény kihirdetését, amelynek alapján a paktumos kormánylista 1604, a disszidens zsidó-magyar-

párti lista 1237 szavazatot kapott. A mandátumok elosztási aránya 18-14. A paktumos listán bekerült a városi tanácsba a második helyen lévő dr. Fried Ábrahám, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, akit Mármarossziget alpolgármesterének fognak megválasztani. A disszidens lista zsidó jelöltjeinek élén Szmuék Mihály, az ortodox hitközség elnöke állott. A régi királyságban Giurgiu és Adjud kivételével mindenütt a nemzeti parasztpárt győzött. A bukovinai Suceavában az önálló zsidó lista 508 szavazattal elérte a minimális husz százalékot.

Ujabb borzalmas árvíz fenyegeti Franciaországot

A Garonne tovább emelkedik - Az Adour-folyó előntötte az egész lapályt - A lakosság kétségbeesetten menekül

Páris, március 17. Bordeauxnál a Garonne tovább egy métert emelkedett s újra kilépett a medréből. A külváros számos utcája és a kikötői rakpart teljesen víz alatt áll. St. Laurent közelében a védőgátat az áradat 150 méter széles szakaszon átszakította s a községet, valamint a st. martini fűrésztelepeket és számos major előntötte Bayonne-nál az Adour folyó fenyegeti különösen. Az estére várt dagály miatt a part mentében számos hosszú szakaszon nagyszámu katonaság dolgozik a védőgátak megerősítésén. Montaubanban 8000 árvízkarosultjának zavartalan élelmézt most már sikerült biztosítani. Páris, március 17. A délfranciaországi Tarbesből jelentik, hogy a Pyreneusokban továbbtört nagy esőzések következtében a patakok tovább áradnak. Dax és Sainte Marie de Gosse között az Adour folyó előntötte az egész lapályt. Az életveszedelembe került lakosságot bárkák mentik ki a víz alá került házakból. A hatalmas áradattal szemben az eddigi védőgátak hatástalanoknak bizonyultak. A lakosság kétségbeesetten menekül.

Bayonne környékén is több gátszakadás történt. Az áradat feltartóztatlanul tör előre s óriási bevetett területeket áraszt el. Az alacsonyabban fekvő majorokban egy méter magasan áll a víz. A lakosság állatait az emeletekre hurcolja. Számos ház összeomlott.

Törvény alapján az egész német birodalom területén kiplakátirozzák Hindenburg utolsó kiáltványát

Berlin, március 17. A Berliner Tageblatt közlése szerint a szociáldemokraták, a centrum és a demokraták egyszakaszos törvényjavaslatot készülnék a birodalmi gyűlés elé terjeszteni, melyben indítványozzák Hindenburg elnöknek a hági egyezmények szentesítésével kapcsolatos kiáltványá plakátiroztatását a birodalom egész területén. A három párt az akcióhoz csatlakozásra felhívta a német néppártot is. Valószínű, hogy a javaslatot a jobboldali csoportok is meg fogják szavazni.

... zítják a légző...
... és alaposan...
... rodont-fogpa...
... A fogak...
... fántesontszin...
... oz külön erre...
... rodont-fogic...
... hadó etelma...
... szagot okoz...
... natók. Kisér...
... odont-fogpa...
... ható. Csak k...
... odont" felir...
... zerepeket a

... aikkal Stra...
... get valóság...
... en nyiltzini...
... voltak a...
... ösen Hany...
... szerepében...
... zsártos asz...
... zily Bell kö...
... zereplők ki...
... f Bell komi...
... m sofforjé...
... al a fonáku...
... ompásan, B...
... jó elhatá...
... állítása...
... tetek ki és...
... áitak, ami a...
... eli operette...
... közönség az...
... neteket tom...
... al honorálta...
... tt völégny...
... ott a társa...
... en nevében...
... ott a koloz...
... k mindenki...
... us művész...
... ner minden...
... című világ...
... get mellett...
... a lafehervá...
... n Medgyesre...
... iken és hu...
... Szebenben...
... fognak ven...

... ai...
... osabb keze...
... si orvos fel...
... sznek a szá...
... kezelésére...
... elt betegek...
... kikiélné a be...
... sek vagy a...
... rmájában je...
... meg, hogy a...
... gany és bis...
... vosságnak a...
... ználata erős...
... a vérba...
... ül hatathat...
... fentebb idé...
... zelynek egye...
... ak a vérba...

... vi kezeléshez...
... sználati uta...
... kapható az...
... aiban és dro...
... t SIGMAR...
... ite 14. Bucu...

... kiában. Prá...
... ar képviselő...
... jelentette...
... tráció utján...
... szág területén...
... nát. Ezzel a...
... ási csoport...
... tervbe. A...
... tájára Bohus...
... k építeni egy...
... tőke előterem...
... sztvétele te...
... s a tárgyalá...

... sajtot...
... keresünk...
... etési feltételek...
... a kérünk

... 121

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bántárság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Feladós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Milo 6.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

A francia kormány még e hónapban ratifikálja a hágai egyezményeket. Párisból jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a francia kormány még a hónap vége előtt meg akarja szavaztatni a törvényhozással a hágai egyezményeket.

Egy 16 éves amerikai uszóbajnok új világrekordja. Newyorkból jelentik: A floridai Miami Beachben rendezett uszóbajnokságon a száz méteres női gyorsúszásban 1 perc 8 mp. idővel új világrekordot ért el. Tulszárnyalva Lasskicia Ethel 1926. évben e távon felállított világrekordját. A fiatal leány rövid időn belül a harmadik új világrekordot állította fel. A versenyen a háromszáz yardos gyorsúszást Mac Kim Josefina uszóbajnoknő is világrekord idő alatt abszolválta. Ideje 3 perc 49 mp., míg a régi világrekord, amelyet Lindström ért el, 3 perc 55.2 mp. volt.

Anyák! Akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek, erősek, vidámak legyenek? Adjátok nekik a reggeli- és szonmatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine erősítő tápszert.

Nagyarányu kommunista szervezkedés az eszt fővárosban. Revalból jelentik: Az eszt fővárosban nagyarányu kommunista szervezkedést lepleztek le. A rendőrség letartóztatott 11 kommunistát, kik közül egyik ellentállott, majd menekülni akart. A menekülőt előlötték. A letartóztatottak között van két szovjetügynök Oroszországból. További letartóztatások várhatók.

A Kolár-testvérek hangversenye. Szombaton este a katolikus gimnázium dísztermében, gróf Teleki Ralf tőpártán a Kolár-testvérek tartották zsidói első nyilvános hangversenyüket. A két művész teljesítménye olyan meglepő, művészi, csaknem tökéletes volt, hogy az a viharos taps, mely feléjük sügött: az igazi művészeknek kijáró elismerés megnyilvánulása volt. Duet-el kezdtek: Hermann egyik hegedűkoncertjét játszották virtuóz precizitással. Krieska suitjei bájjukkal, közletlenségükkel fogták meg a hallgatókat, de kétségtelen, hogy az interpretálók meleg átérzése, művészi emelkeltsége mellett a zongoránál ülő Liszmann mester fölényes játéktudása ritkelt bensőséges sikerre a darabot. Kolár Károly Chopin „Nocturno”-ját gy bármelyik nagyevű művész tudásával, tehetségevel és művészetével gyenrangú congenialitással játszotta. Feléység és megragadó átérzettség jellemzte játékát. Színet után kisebb suitek kerültek előadásra: Wiotti, Krommer, Corelli, Hendel, Bach, iluck miniatűrjei, melyeknek mindegyikét pompás zeneiséggel és a költői nyenyeg feltárgásával interpretálták a fiatal, kiváló, a kolozsvári kereteket immár teljesen túlhaladott művészek. Szizmann fölényes, erőteljes, kiváló muzsikusként szívesen hallanók egy önálló zongora-koncert keretében. Mindhárom művészt a közönség lelkesen, hosszan ünnepelte. Kolár Károly ráadásaként egy értékes román kompozícióját adta elő nagy sikerrel.

Ujra pusztit Németországban és Amerikában a papagálybetegség. Berlinből jelentik: Potsdamban fellépett a papagálybetegség. Öt kétségtelen esetet konstátáltak. Egy orvos és egy ápolónár el is pusztultak a betegségben. — Washingtonból jelentik: A bakteriológiai intézetben három halálos áldozatot követelt a papagálybetegség kórokozójának tanulmányozása. Ezuttal az intézet két asszisztense és egy szolga kapkelt meg a betegséget s két-három nap alatt végzett is velük. A lapok szerint a közegészségügyi minisztérium be fogja tiltani a papagálybetegség baktériuma utáni tudományos kutatást, mert ez a kórokozó az utóbbi hónapokban az Egyesült-Államok tudományos intézeteiben több halálos áldozatot követelt, mint más baktériumtelepek éveken át.

Románia egyelőre nem avatkozik be a bolgár macedon bandák jugoszláviai bombamerényleteibe

Szofia, március 17. Liapesev miniszterelnök a szobranje külügyi bizottságában erélyes rendszabályokat ígért be a macedon bombamerénylők ellen. A kormány a legintranzigenszében szerbellenes sajtóorgánuknak, mint a Sname, Swobodna Rjees és a Nesavissimost c. lapok betiltását készült elrendelni.

Belgrad, március 17. A jugoszláv kormány az angol és a francia kormányokkal egyetértésben utasította Nisies szofiai jugoszláv követet, hogy a bolgár kormánynál tiltakozó jegyzéket nyújtson át a macedon bandák által jugoszláv területen elkövetett bombamerényletek ellen. A jugoszláv kormány követeli Bulgáriára erélyes fellépését a macedon forradalmi szervezetekkel szemben és azt kívánja, hogy a bolgár kormány a szervezeteket oszlassa fel. A macedon bandák működése akadály a bolgár jugoszláv viszony barátságossá alakulásának s ezért kell a tüzfészket kiirtani. A belgrádi lapok úgy értesülnek, hogy az angol és francia kormányok szofiai követi hasonló tartalmu jegyzékek átadására kaptak kormányaitól utasítást.

Szököár separt végig a nyugati-amerikai partvidéken. Newyorkból jelentik: A nyugatamerikai partvidéken vihar és szököár separt végig. Los Angeles több negyede víz alá került. A szököár rombolóereje nyomán 150 ház összeomlott. Az első jelentések szerint hatvan sebesültje van az orkánt nyomn követő szököárkatasztrófának.

Eljegyzések. Weinberger Mancit Dej eljegyezte Simon Béla Déva. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Weisz Honka (Lea) a nagyváradi Gan Jeladim vezetője (Aviva) és Izsák Lajos Oradea jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Rubin Friduska Kapi és Loleiter Miksa Oradea jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Vallásoktatás az olasz egyetemen. Rómából jelentik: Az olasz karnapra tegnap éjszakai ülésen elfogadták a főiskolai vallásoktatás bevezetésére vonatkozó törvényjavaslatot. A közoktatásügyi miniszter a lateráni szerződés megkötésével indokolta a javaslat bevezetését.

Újabb bombamerénylet készült Schleswig-Holsteinben. Berlinből jelentik: A schleswig-holsteini Neumünsterben újabb bombamerénylet elkövetésére történt kísérlet. A postapületek elhelyezett és óraműszerkezetre működő pokolgép szerencsére nem robbant fel. A nyomozás megindult.

Leszerelés közben... Newyorkból jelentik: Ma vízrebocsátottak az Egyesült-Államok legnagyobb új tenger-alattjáróját. Hossza 110 méter.

A WIZO vezetősége ezuton értesíti tagjait, hogy ma délután 5 órakor a Zs. N. Sz. helyiségében (Str. Baron L. Pop 10) választmányi gyűlést tart, amelyre a választmányi tagok pontos megjelenését kéri.

Newyorkban összeütközések voltak orosz emigránsok és kommunisták között. Newyorkból jelentik: Egyik nyugati városrészben orosz emigránsok és kommunisták között összeütközések voltak. A rendőrség közbelépése a verkedéseknek véget vetett. Számos letartóztatás történt.

Köztársaságellenes agitáció miatt tartóztatták le a német hadsereg több tisztjét. Berlinből jelentik: A Duna melletti Ulmban a Reichswehr több volt tisztjét köztársaságellenes agitáció miatt tartóztatták. Örizetbevételekkel kapcsolatban Münchenben házkutatásokat tartottak a Völkischer Beobachter című lap szerkesztőségében és a nemzeti szocialista munkáspárt központi irodájában.

Egy Haggibbor-futballista tragikus halála. Weisz Albert, a kolozsvári Haggibbor-szimpatikus, tehetséges játékos, aki Besztercén teljesített katonai szolgálatot, tragikus körülmények között vérmérgezésben meghalt. Weisz Albert halála érzékeny veszteséget jelent a Haggibbor gardája számára, amelynek egyik leglelkesebb és legtehetségesebb tagja volt. Weisz Albert temetése vasárnap ment végre nagy részvét mellett. A nyitott sírnál Salamón Lajos, a Haggibbor futballigazgatója az egyesület nevében, Lebovits pedig játéktársai nevében bucsuztatta Weisz Albertet. A temetésre kivonult a besztercei helyőrség számos katonája, akiknek nevében egy katona tartott bucsuztató beszédet.

Bucuresti-Bukarest, március 17. A külföldi újságírók a szokásos heti sajtóteán kérdést intéztek Mironescu külügy miniszterhez, hogy Románia milyen alállápontra helyezkedik a hatalmaknak Bulgáriához intézett jegyzékével szemben. Mironescu külügyminiszter kijelentette, hogy hivatalosan nem jutott még tudomására a hatalmak jegyzéke. Ha hivatalosan felszólítják Romániát a jegyzékhez való csatlakozáshoz, úgy mindenesetre megfontolás tárgyává fogja tenni, hogy milyen lépéseket kövessen.

Anacol pasztilla rendszeres szopogatásával fertőtleníti a száj- és garatüreget. Egy flola ára 37 lej.

Az olasz király Palesztináért. Rómából jelentik: Viktor Emanuel király a napokban audiencián fogadta Roberto Almagia római egyetemi tanárt és Luciano Morpurgo festőművészt, akik átadták neki a „Palesztina” című legújabban megjelent dísművét. A művet Almagia tanár írta és Morpurgo rajzolta hozzá az illusztrációkat. A király megköszönte az ajándékot és ebből az alkalomból erősen érdeklődött Palesztina és a zsidó újlepítés iránt. Elmondotta, hogy 1903-ban audiencián fogadta Herzl Tivadart, akinek egyénisége olyan erős benyomást tett reá, hogy ma is világosan emlékszik erre a látogatásra. 1927-ben fogadta Olaszország eionista szervezetének elnökét, dr. Glasst, Róma főrabáját, Sacerdoti processzort és Sereni commodorót, akik egy érmet nyújtottak át a királynak. Az érmet a Bezzelle jeruzsálemi iparművészeti iskola készítette. A király kijelentette, hogy nagyon szimpatizál a eionista mozgalommal és valahányszor alkalom kínálkozik, szívesen támogatja.

Enyhe időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változón felhős és enyhe időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 12° Celsius.

Római, angol, francia, német, olasz, spanyol, csehszlovák, szerb-horvát fordítások (kérvények, levelek, periratok, tudományos, műszaki, irodalmi munkák, törvények stb. stb.). Másolások, sokszorosítások dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 9.

A gyomor-fájás, gyomornyomás, bél-sárgangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kabultság, fülzúgás, halvány arszin, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által elmúlnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vízről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A **Ferenc József** keserűvíz kapható gyógyszerüzletekben, drogériákban és fűszerüzletekben.

Karinthy Frigyes művei leszállított áron

Bizonyára nagy örömet fog kelteni az író nagyszámu hívei között, hogy legismertebb műveit egészen olcsó áron lehet megszerezni. Pompás megálátások, vídamság, mélységes humor, filozófiai magasság jellemzik minden sorát. Aki derűs és tartalmas órákat akar szerezni magának, ne mulassza el ezt a rövid ideig tartó kedvező alkalmat:

1. Oh nyájas olvasó 170 lej helyett 102 lej.
2. Kötéltáne 153 lej helyett 92 lej.
3. Igy láttatok ti 150 lej helyett 90 lej.
4. Krisztus vagy Barrabás 136 lej helyett 82 lej.
5. Tanár ur kérem 102 lej helyett 62 lej.
6. Jelbszéd 119 lej helyett 72 lej.
7. Gyilkosok 119 lej helyett 72 lej.

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályaiban. Adja föl sürgősen rendelését, mert csekély készlet áll még rendelkezésre.

SPORT

Megválasztották a kolozsvári labdarugó szakosztály vezetőségét

Vasárnap délelőtt folyt le a kolozsvári labdarugó szakosztály közgyűlése, amelyet dr. Biriescu elnök nyitott meg. A kolozsvári sportegyesületek a közgyűlés előtt folytatott tárgyalások során megállapodást létesítettek a jövő évi vezetőség összeállítására vonatkozólag, úgy hogy a közgyűlés nem tett egyebet, mint ratifikálta a paktumot. Eszerint a kerületi bizottság elnöke Baleanu kapitány (Universitatea) lett, tagjai pedig dr. Hirsch Elemér (Haggibbor), Muresan Anton (Romania), Horváth Balázs (KAC), Pálfi Tibor (KMSC). A választás után Baleanu elnök fejtegte ki programját rámutatva arra, hogy legfőbb feladatának tekinti a rendfentartást a sporttelepen. Baleanu kapitány kijelentette, amennyiben a legkisebb incidens is előfordul, úgy a mérkőzéseket a közönség kizárással fogják megtartani.

A választás igen szerencsésnek mondható, mert Baleanu kapitány energikus, ugyanakkor azonban higgadt, objektív és a kiesinyes szempontokon felülemelkedni tudó sportember.

Feloszlott az RMS és a CFR. Az elmúlt héten két kolozsvári sportegyesület mondta ki feloszlatását: az RMS, a dohánygyári munkások csapata és a CFR, a kolozsvári vasutasok sportegyesülete. Bizonyos, hogy Kolozsváron viszonylagosan tulzott volt a sportegyesületek száma és kétségtelen, hogy az RMS mesterséges alakulat volt, amelynek létét szigoruan vett sportszempontok nem indokolták. A kolozsvári sportélet hanyatlásának bizonyítéka és annál szomorubb jelenség azonban a CFR feloszlása. A város egyik legrégibb és igen szépmultu sportegyesülete szűnik meg ezzel, amelynek kétségkívül fontos szerep jutott a vasuti munkások sportéletének megszervezésében.

A két egyesület feloszlatása következtében a vasárnapra kisorsolt bajnokmérkőzések elmaradtak. Ehelyett barátságos meccseket bonyolítottak le mérsékelt érdeklődés mellett a következő eredményekkel:

Romania—KMSC 2:0 (1:0). A munkások két öngóllal veszítették el a mérkőzést.

Universitatea—KAC 2:1 (0:1). A KAC a feloszlatott RMS játékosaival megerősödve vette fel a küzdelmet.

Budapesti boxolók Kolozsváron

Vasárnap délelőtt a budapesti Vasasok boxoló gárdája vendégerepelt Kolozsváron, ahol a KKASE boxolóival vette fel a küzdelmet. A rendkívül nyívós és izgalmas lefolyásu verseny 5:5 arányban eldöntetlenül végződött. Részletes eredmények a következők:

Daróczy (KKASE) győz Gherasim (Budapest) fölött a könnyűsúlyban.

Bükös (KKASE) győz Erős (Budapest) fölött a bantam súlyban.

Enekes (Budapest) győz Pálffy (Kolozsvár) fölött.

Lénárd (Budapest), Gyulai (Kolozsvár) eldöntetlen.

Kolozsvár 5:3-ra vezetett és úgy látszott, hogy megnyeri a versenyt, midőn az utolsó mérkőzésen a budapesti Csöngői fölényes győzelmet aratott Györki (KKASE) fölött és ezzel beállította az eldöntetlen végeredményt.

VIDÉKI EREDMÉNYEK

Temesvár: Kadima—Kinizsi 2:1 (2:1). A temesvári zsidó csapat győzelme a többszörös bajnok Kinizsi fölött a vidéki eredmények nagy meglepetése. A győztes csapat góljait Adamovics lötte.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Budapest: Ferenevaros—Boeska 3:2 (0:1). A debreceni csapat a második félidő 37. percéig 2:1-re vezetett. A gólokat Tenezer (2) és Takács II, valamint Zemler löttek.

Ujpest—Kispest 2:1 (2:1). Hungária—Nemzeti 3:0 (1:0).

Miskolc: Attila—Budai II 1:0 (1:0).

A Haggibbor országos vívőversenye. Március 22-ikén és 23-ikán rendezték meg a Haggibbor országos vívőversenyét, amely rendkívül nagy sikerűnek ígérkezik. Brailából, Bukarestből, Nagyváradról, Aradról és Csernovitzból érkeztek nevezések és így kilátás van arra, hogy a versenyen az ország összes jelentős vívói részt fognak venni. A verseny részletes programját legközelebbi számunkban fogjuk ismertetni.

Az alábbi szöveget az előző számban a szöveg közzétételére küldte be a szerkesztőségnek. Nehány nappal ezelőtt lapunk közleménye nagy hangon hirdette, hogy „a sör”. Ez akitől bad nekem néhány nem az ügyben, hanem tapasztalatból háttérrel a dolgan, satu-mareli vendéglé szindikátusa képviselő részlettem a vendégszolgálat szövegének február hó 27-én és előző tanács ülésén voltam, aki érdeklődött a legnagyobb erélyű napig tartó tárgyalások kartelljével kapcsolatban, mint amely a város és csak azt céloz rak kartelljének részlettem a vállalkozóvalon közérdekelten rehozására. Az egész világ tud és bánati sörök a leányosság tekintetében a legdrágábbak. Ha a nem volna az a vácska. 20 lejes vácska finom minőségű Pál ellenben az erdélyi sörükben beesületes vendéglébe, még érte, akkor sem, még szénsav, egyáltalán gálni. Ezen silány anyatalához szükségünk van a kartellre, határokat, akik képe rokatot rávenni, árért arusi lány sört, min dos Csehszlovákiába.

SZÉP ARCBÖRE LESZ

HA

Germandrée

ARCKRÉMET HASZNÁLJA

EZT A VILÁGHÍRŰ ARCKRÉMET

A 100 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ

PÁRISÍ GYÁR KÉSZÍTİ.

Germandrée

PARFÖM GYÁR

PÁRISBAN 1818 ALAKULT

Mindenütt kapható

KÖZGAZDASÁG

Csakugyan olcsóbb lett a sör?

Az alábbi közérdekű hozzájárulást Major Andrei, a szatmári vendégipari munkaadók szövetségének alelnöke küldte be az „Uj Kelet”-nek. Nehány nappal ezelőtt több erdélyi lapban közlemény jelent meg, amely nagy hangon hirdeti, hogy „olcsóbb lett a sör”. Ez alkalomból legyen szabad nekem néhány megjegyzést tennem az ügyben, mint aki közvetlen tapasztalatból ismerem a valódi hátterét a dolognak. Nevezetesen a satu-marei vendégipari munkaadók szindikátusa képviselőjében magam is részt vettem a vendégipari munkaadók országos szövetségének Clujon folyó évi február hó 27-én és 28-án megtartott elnöki tanács ülésén, ahol az egyedüli voltam, aki érdeklődésem tudatában a legnagyobb erővel tiltakoztam a két napig tartó tárgyalások alatt a sörgyárosok kartelljével kötött megállapodás ellen, mint amely a vendéglő-iparra káros és csak azt célozza, hogy a sörgyárosok kartelljének visszaéléseit leplezze. Én nem vállalkoztam ezen nyilvánvalóan közérdekellenes megállapodás létéről.

Az egész világ tudja, hogy az erdélyi és bánati sörök a leghívtányabbak minőség tekintetében és ennek dacára a legdrágábbak. Ha a vendéglő-ipar előtt nem volnának a vámhatárok elzárva, 20 lejes vámmal, valamennyien a finom minőségű Pilseni sört mérnék, ellenben az erdélyi söröket mai minőségükben becsületes vendéglős be sem engedné üzletébe, még ha a gyáros fizetné érte, akkor sem, mert ha nem volna szénasav, egyáltalán ki sem lehetne szolgálni.

Ezen silány anyag forgalomba hozatalához szükségük van a sörgyáros uraknak a kartellre, határozatra és olyan bérencsere, akik képesek a vendéglő-iparosokat rávenni, hogy kétszeres árértéket őrültségként a szomszédos Csehszlovákiában a finom Pilseni-t

mérnek és 20 százalékkal drágábban, mint nálunk a régi királyságban a legálább is négyszer olyan jó minőségű Bragadir, vagy Luther söröket. Azonban nagyon tévednek a sörgyáros urak és azok élelmes bérencsei, ha azt hiszik, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között mi vállalkozunk ilyen mire, amikor a nagy terhekkel küzdő iparunk a tönk szélén áll. Mi jól tudjuk, hogy a hatalom és a pénz a sörgyáros urak kezében van, azért sikerült a kartell létrehozni. Am szüntessék meg azt s akkor olyan árakat fognak megszabni, amelyek a mai pénztelenségben megfelelőek lesznek. Mert 250 lejért vesznek árpát, 450 lejért fizetnek adóban, miért ne adhatnák a sört 10 lejért, hogy a vendéglős is adhasson egy pohár sört 5 lejért. Nem lenne akkor szükség kartellre, sem védvámokra, még kevésbé bérencserekre.

A nagyközönség, a becsületes vendéglősök megvédenék a becsületes gyárosokat azon vélt veszedelmektől, amelyek ellen felvonultatják azt a nagy apparátust. A sör különösen nyáron nagy keresletnek örvendő ital, amelyet iparunkban nem nélkülözhetünk, azonban ak-

kor, amikor a sörgyárosok mesterségesen felhajtják annak árát, a nagyközönség részére elérhetetlen, mert nagyon tévednek a sörgyáros urak, ha azt hiszik, hogy egy-két lej árleszállítás mellett a közönséget rászoktathatják a sörfogyasztásra a mai nehéz gazdasági viszonyok között. Reális árakat szabjanak meg a sör nagybani elárúsításánál és ne kössék meg a mi kezünket, ne maxímáljanak nekünk. Tudjuk mi, hogy mennyiért szabad és kell elárúsítani az italt. Nem szornulunk a sörgyárosok gyámkodására. Nyilvánvaló a sörgyárosok intenciója, amikor a sör poharankénti árát megsabja, ezzel azt akarván jelezni, hogy mi vendéglősök vagyunk az árdragítók és ezért nem fogy a sör. Szemszúrásból engednek egy lejt, holott nem ez volna a valódi és helyes megoldás, hanem ha valóban a normális összegre szállítanák le a nagybani árakat, majd szabnánk mi is akkor olyan árakat, amelyek mellett a nagyközönség szívesen fogyasztaná a megfelelő minőségű sört és a vendéglősök is szívesen dolgoznának, mert volna forgalom.

Eppen ezért helytelenítjük a sörgyárosokkal kötött megállapodást, azt tudtommal, eddig is már több ipartársulat helytelenítette és a helybeli ipartársulat e hó 11-én megtartott közgyűlésén szintén egyhangulag állást foglalt ellene.

Satu-Mare, 1930. március 13.

Major Andrei,
a satu-marei vendégipari munkaadók szindikátusának alelnöke.

Védekeznek a pénzügyminisztérium az új ércpénzek hamisítása ellen

Forgalomba marad az 5 és 20 lejes papírpénz

Cluj-Kolozsvár, március 17. A napokban már Kolozsváron is megjelentek a tetszetős külsejű új 5 és 20 lejes ércpénzek. Ma megérkezett Kolozsvár pénzügyigazgatóságához a pénzügyminiszter körrendelete, amely magában foglalja az új ércpénzek súlyának, dimenzióinak és egyéb jellegzetességeinek leírását, hogy így az új ércpénz hamisításának minél könnyebben elejét lehessen venni. A körirat szerint az új ércpénzek

valóságos az alábbi tulajdonságokról és méretekről ismerhetők fel:
A 20 lejes pénzdarabok átmérője 27 mm., súlya pedig 7,5 gramm. Az öt lejes ércpénzek átmérője 21 mm., súlya 3,5 gramm. Az új ércpénzek széle recézett, színe vörösréz-sárga.
A husz lejes egyik oldalán Mihály király arcmását, másik oldalán pedig 4 órát táncoló parasztleány képét viseli. Az 5 lejes ércpénzek egyik oldalán

ugyanesak Mihály király portréja, másik oldalán pedig az ország címere áll.

A papír 5 és 20 lejeseket az országba érkező érepénzszállítmányokkal fokozatosan fogják kicserélni és így a teljes érepénzmennyiség megérkezéig a papírpénzek is forgalomban maradnak.

Fizetésektelen lett egy régi német bankcég. Berlinből jelentik: Az 1822 óta fennálló Alexander Mayer-Löwenthal nevű heiligenstadti cég beszüntette a fizetéseit és egyezkedni akar. Azt hiszik, hogy a dolgok normális lefolyásuk lesznek és kifizethetik a betéteket 80-100 százalékban.

Tömeggyártás lett az angol gyapotiparban. Londonból jelentik: Az angol gyapotiparban mozgalom indult meg egy olyan szövetség megalakulására, amely szövetségi uton akarja a gyapotipar termelését fokozni. A szövetség egyben szakmai szindikátusokat is meg fog szervezni. A szindikátusok csak meg határozott cikkeket termelhetnek. Főszerepet az olcsó gyapotú gyártására fognak helyezni, amit eddig Lancashire nem tudott versenyképes áron előadni. Ezt az árut főleg az ázsiai piac számára fogják termelni, hogy a japán gyapotipart ellensúlyozhassák.

Olcsó pénz a nemzetközi piacon. Newyorkból jelentik: A newyorki bank rátának 4 százalékról 3 és fél százalékra való csökkentése az olcsó amerikai pénzek kínálatát továbbra is fokozta. A kontinensen bőséggel kínáltak dollárhitel. Berlinben és Bécsben 4 és háromnegyed százaléktól már lehetett dollárkölcsönt kapni.

A temesvári ingatlanpiac eseményei. A Polgári Takarékpénztár 3 millió lei jelzálogkölcsönt folyósított Somogyi Károly Józsefváros 1044 telek. számú ingatlanára. — Magyar Általános Hírel bank másfélmillió jelzálogkölcsönt folyósított Novák József Erzsébetváros, 111 telek. számú ingatlanára. — Gombos Gyula Józsefváros 73 telek. számú ingatlanára töröltette a Banca Timisana 2 és félmillió leies zálogjogát. — A Polgári Takarékpénztár 6 millió lei jelzálogkölcsönt folyósított R. Sartori et Co. S. A. Józsefváros 1045 telek. számú ingatlanára. — Singer Jakab megvette Basch Dezső Erzsébetvárosi 1021 telek. ingatlant 3.100.000 leiert.

Színház — Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei: SISTERS

A budapesti színházi évad legnagyobb sikerű operette-újdonása a Sisters. A magyar főváros legelőkelőbb operette-színházának, a Király Színházának hatalmas nézőtere 60-szor telt meg az utolsó helyig lelkesedő, tapsoló, újrázó közönséggel, a Sisters sorozatos és diadalmas előadásai alkalmával.

Hetekig tartó gondos, áldozatkész, ambiciózus előkészületek után pazar és káprázatos külső kiállítás keretében, parádés szereposztásban, az Ihasz Aladar rendezése mellett, a Stephanidesz József dirigálásával pénzteken este kerül színpadra először a Sisters.

Huzd rá cigány csütörtökön és vasárnap. Csütörtökön este 9-szer, vasárnap 6 óraor pedig 10-szer kerül színpadra példátlanul népszerű, új operette, a Huzd rá cigány. Az egyre fokozódó érdeklődésre való tekintettel, amellyel a közönség ezt az elragadóan kedves operette előadásait kíséri, jegyeiről tanácsos jóelőre gondoskodni.

Ma este 9 óraor:

Elsodort asszony

Ünnepi filmbemutató a Magyar Színházban

Az idei évad egyik legszenzációsabb film-eseménye fog ma este a Magyar Színházban lezajlani.

Ma este 9 óraor fogják ugyanis bemutatni az Elsodort asszony-t, az Elsodort ember méltó pandantját, amely Amerika és Európa nagy világvárosában tünnemenyes sikert aratott.

Az Elsodort asszony sikere mindezt, az egész világon tulzárnyalta az Elsodort ember sikerét.

Az Elsodort asszony főszereplői: Pola Negri, Olga Baclanova, Lukács Pál.

Az Elsodort asszony mai premierje pont 9 óraor kezdődik.

Az Elsodort asszony ma esti előadására rendez színházi számozott jegyeket ad ki a pénztár s így a jegyeket előre lehet váltani a pénztárnál, amely egész nap szünet nélkül rendelkezésre áll a közönségnek.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÚSORA:

Keddén este 9-kor film előadás számozott színházi jegyekkel: Elsodort asszony. (Pola Negri, Olga Baclanova, Lukács Pál. Helyárak: 40, 30, 20 lej.)

Szerdán este 9-kor: Vig özvegy. (Róman operette előadás. Sorozatszám: 246.)

Csütörtökön este 8 és háromnegyedkor: Huzd rá cigány. (Operette-újdonás 9-edszer. Bérletszínben. Sorozatszám: 247.)

Pénteken este 8 és háromnegyedkor: Sisters. (Az idei évad legszenzációsabb operette-újdonása. A budapesti Király Színház európai hírnévű műsor-darabja. Újdonság először. Kondor Ipolyával, Betegh Béával, Miklóssy Margittal, Solthay Györgyvel, Tompa Bélával, Ihasz Aladárval, Leövey Leóval. Premiére-bérlet 34. sz. Sorozatszám: 248.)

Szombaton délután fél 3-kor: Katica. Ifjúsági előadás nagyon olesó helyárakkal. Kondor Ipolyával, Betegh Béával, Solthayval, Ihaszával. Bevezető előadást tart: Dr. Borbély István. Sorozatszám: 249.)

Szombaton este 9-kor: Sisters. (Operette-újdonás 2-odszor. Napi bérlet 31. szám, C. Sorozatszám 250.)

Vasárnap délután 6-kor: Huzd rá cigány. (10-edszer. Sorozatszám 251.)

Vasárnap este 9-kor: Sisters. (Operette-újdonás 3-adszor. Napi bérlet 32. szám, A. Sorozatszám: 252.)

Hétfőn este 9-kor: Sisters. (4-edszer. Napi bérlet 32. szám, B. Sorozatszám: 253.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MÚSORA:

Keddén 3, 5 és 7 óraor: I. Egy mindenki ellen. II. Turpin az uri bandita. Keddén este 9-kor ünnepi film-bemutató számozott színházi jegyekkel. Az elsodort asszony. (Amerika legnagyobb film-esodója. Főszereplői: Pola Negri, Olga Baclanova, Lukács Pál. Helyárak: Páholy és támlásszékek 40 lej. Erklényülések: 30 lej. Zsólye első 8 sora: 20 lej.) Szerdán 3, 5 és 7 óraor: Az elsodort

FRIED JENŐ késműves, mőkészetes, orvosi műszerész és nikkelező üzemét áthelyezte Str. Regina Maria v. Deák Ferenc-utca 31 szám alá.
Kőszerülés, nikkelezés, Solingeni acélárak gyári raktára

asszony. (30, 20 és 10 lej.) Csütörtökön 3, 5 és 7 óraor: Az elsodort asszony. (30, 20 és 10 lej.)

Pénteken 3, 5 és 7 óraor: Az elsodort asszony. (30, 20 és 10 lej.)

Szombaton fél 6 és egynegyed 8-kor: Az Elsodort asszony. (30, 20, 10 lej.) Vasárnap fél 3 és fél 5 óraor utoljára Kolozsvárort: Az elsodort asszony. (30, 20 és 10 lej.)

Vasárnap délelőtt 11 óraor: Az éjszaka virága. (Főszereplő: Pola Negri. Matiné 10, 15 és 20 lejes helyárakkal).

CORSO FILMSZÍNHÁZ MÚSORA:

Kedd 3, 5, 7, 9 óraor: Atlantic. A filmtechnika legnagyobb alkotása. Bszelő filmesoda. Erdélyben az első németül beszéző film. Főszereplői: Fritz Kortner. Előjáték: Hárfaszóoló énekek.

Szerda 3, 5, 7, 9 óraor: Atlantic. Beszelő filmesoda. A „Titanic” borzalmas elsüllyedése. Főszereplő: Fritz Kortner.

Csütörtök 3, 5, 7, 9 óraor: Atlantic. A leghatalmasabb filmalkotás. Németül beszéző filmesoda. A „Titanic” katasztrófája. Főszereplő: Fritz Kortner. Előjáték: Hárfaszóoló énekek.

SELECT-MOZGO:

Kedd: Flörtöl a feleségem. Végtelenül kedves szalonvígjáték. Főszereplők: Carmen Boni (A cár adjutánsa filmből ismert művésznő) és Gustav Fröhlich.

Szerda: Flörtöl a feleségem. Csütörtök: Hazatérés. Szenzációs premier. Gerda Maurus (a Spion és Asszony a holdban című felejthetetlen filmek főszereplője) legújabb nagysikerű dramája. Partnere: Harry Hardt, izgalmas kómedési dráma.

Péntek: Hazatérés. Szombat: Hazatérés. Vasárnap: Hazatérés.

URANIA-MOZGO:

Kedd: Malee mint fényképész. Szerda: Malee mint fényképész. Csütörtök: Levegő királyja, izgalmas kalandorfilm, főszereplőben a rég nem látott és közkedvelt Tom Mix. Péntek: Levegő királyja. Szombat: Levegő királyja. Vasárnap: Levegő királyja utoljára.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Kedd, március 18.

Bukarest, 16: Táncezen. 17: Csevegés. 17.10: Időjárás, hírek. 18: Felolvasás. 19: Gramofon. 19.30: Angol lecke. Rádió zenekar. Strauss János: Perzsa induló. Strauss József: Keringő. Urbach: Nibelungok lánjele. 20.30: Zenei szemle. 20 ó. 45: Szórákzóató zene. 21.50: Hírek.

Budapest, 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. Clemens: Szimfónikus epizód. Rimsky-Korsakov: Himmusz a naphoz. Massenot: Manon — Meünett és Gavott. Severac: Drága kis bábám. Lodermann: Burleszk. Offenbach: Hoffmann meséi — ábránd. Jakab Terka: Farsang. Gabriel—Marie: Zingaris. Vertes: Halovány ösi rózsza — tangó. Salver Béla: Gólyamadár — blues. 9.30: 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvédelmiigazgatóság zenekarának hangversenye. Fricsay: Bátoran előre — induló. Kratzl: Utolsó csöppek — keringő. Suppé „Könnyű lovasság” c. operettjéből — nyitány. Maillart: Remete esengtyűje — ábránd. Sétapalotás. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: B. Czeke Vilma meséi a gyermekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Szilárd János novellái. Csirikla táncol. Jegenye és szomorú füz. Felolvassa a szerző. 5.30: Radosné, Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. 6.15: Francia nyelvoktatás. 6.50: Helyes magyarság, magyar helyesírás. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. Bizet: Carmen. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Magyar

Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs, 21.15: Dalest. Csajkovszkij, Korngold, Karnavalov, Nikolajecskij, Giordano, Verdi műveiből.

Berlin. Köln. 20.30: Gramofon. 22: Német, belga, angol nemzetközi műsorcsere.

Breslan. 20.30: Müdalest. Frankfurt, Stüttgart. 19.30: Hangverseny. Mozart: Esz-dur szimfónia. Mozart: Don Juan ária. Beethoven: Két dal. Schubert: VII. szimfónia.

Königsberg. 19.30: Népszerű hangy. München. 20.45: Rádiózenekar. Schumann. Kodály. Berlioz műveiből. Brünn. 19.05: Cseh operettzene. 20: A norvai zeneszerzők művei.

Pezsény. 20: Szórákzóató zene. Prága. 20.15: Gramofon. 21: Beethoven: négyes. 21.45: Zongorahangverseny Ljubljana. Zágráb. Belgrád. 20: Dalest.

Vársó. Kattovicz. Ünnepi hangverseny Pilsndski tisztelettre. 20: Hangy. Riga. 19.30: Hangverseny. 22: Gramofon.

Oslo. 20: Rádiózenekar. Miháné. Torinó. 20.30: Szimfónikus hangverseny.

Róma. 21.02: Opera, vagy hangy.

Szerda, március 19.

Bukarest, 16: Rádiózenekar. Fucsik, Borodin, Strauss, Dvorak, Verdi műveiből. 17: Csevegés, időjárás. 17.20: Könyvtári zene. 19: Gramofon. 20: Felolvasás. 21: Zongorahangverseny. 20.45: Dalest. 21.15: Viola-játék. 21.45: Hírek.

Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny Leoneavalló: Bajazzók. Rossini: Sevillei borbély. Verdi: A végtet hatalma. Schubert: A vándor. Kreiser: Kinai tamburinn. Rossini: Sevillei borbély. Verdi: Ringoldo. Schubert: Az utmatató. Sas Náci: Keresem az Istent! László Imre: Azt a fehér rózsát. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Beethoven: Egmont — nyitány. Gounod: Faust — balletzene. Sullivan: Mikádó — egyveleg. Jarneföld: Bölcsődél. Szántó: Csak a balalajka sir — tangó. 12.25: Hírek. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Vukov Lukács: „Magyar elem a szerb népköltészetben”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.10: Magyarai Imre és cigányzenekarának hangversenye. 6.20: Olasz nyelvoktatás. 7: Vitéz Marschalkó Jenő előadása: Przemys védelme. 7.35: Néger-indian-irish és kentucky-dalok. Előadja Köszeghy Teréz, a Városi Színház operatőkesnője. Thurlow Lienrance: Wi-um. Carlos Troyer: A Napisten hívása. Thurlow Lienrance: A minnetonkai vizesénel. Thurlow Lienrance: Szerelmi dal. Aldrich Dobsin. A vizeses legendája. Néger dalok. Mély folyó. Nem esik az eső? Avery Robinson: Néger rabszolga éneke a vízholdó fúhoz. Kentucky-hegyek lakóinak népdaljai: Haldokló katona. A katonaság kedvence. Irish népdal. 8.15: Beethoven-est. Közreműködik: Dohnányi Ernő és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. III. Leonora — nyitány. Esz-dur zongoraverseny. Előadja Dohnányi Ernő, zenekari kísérettel. IV. szimfónia. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Utána: A Fejes szalonzenekar, az Ostende-jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20.05: Cseh-est. Smetana: E-moll vonósnyegyes. Utána cseh müdalok. 21.50 Szimfónikus zenekar. Smetana: Libusa előjáték. Dvorak: D-moll szimfónia. Dvorak: Cigánydalok. (Kliurina Berta előadásában.) Smetana: Moldva. Dvorák: Szlav táncok.

Berlin. 21.10: Ariák és dalkettősök. Breslan. 19.15: Strauss Richard zenéje gramofonon.

Frankfurt. 21.25: Pfitzner-dalok. Hamburg. 19.30: Tarka est. Hannover. 20.20: Mandolin hangy. Köln. 22: Cigányzene.

Königsberg. 20.25: Dalest. Lipse. 19.35: Szimfónikus hangverseny. Schubert: D-dur nyitány. Wolfmann: D-moll szerená. Svendsen: Párisi farsang. Glinka: Caprice. 20.15: A régi Kina költészete és zenéje. 21.15: Szimfónikus hangverseny. Schubert: VI. szimfónia. Spohr: III. szimfónia. Utána gramofon.

Stüttgart. 18.35: Utirajz Jeruzsálemről és Damaszkszról. Barcelona-Rádió Catalana. 20: Gramofon.

Belgrád. 20: Szonáta-est. Chaupsis: Cselló- és zongoraszonáta. Saint-Saens: D-moll szvit. Saint-Saens: Allegro appassionato. 22: Divatos dalok. Ljubljana. 20: Cseh-est. Zágráb. 20: A cseh filharmonikusok hangversenyének közvetítése. Brit nemzeti műsor. 23.15: Operett. London Refional. 21.35: Zongora- és énekhangverseny.

Prága. Tamburica-zene. 20: Szimfónikus hangverseny. G-moll szimfónia. Schluhoff: Szvit. Macouchy: Zongoraverseny. Chlubna: Kamaraszimfónia.

Pezsény. 16: Gramofon. 16.30: Operarészletek. (Faust, Carmen, Feramors, Márta, Hoffman meséi.) 18.35: Gramofon. Utána Prága és Brünn.

Ostrava, Brünn. 20: Prágát közvetíti. 22.15: Kávéházi zene.

Kassa. 17.40: Hangverseny. Godard: Adagio. Chopin: II. éji dal. Sgambatti: Nápolyi szerená.

Vársó. 19.25: Gramofon. 20.30: Szólisták hangversenye. Chopin: H-moll szonata. Reizcky: Két lengyel tánc. Meleer: Éji dal. Szymanowski: Menüett. Zeremski: Fisz-dur polonaise. Moniuszko: Sztaniszlav-ária. Zelenski: Gopland-ária. Karłowicz: Első esillagok. Niewiadamski: Három dal.

Kattovicz. 20.30: Hangverseny.

Poznan. 18: Ünnepi hangy. Nemzeti himnusz. Chopin: Két polonaise. Niewiadamski: Katonadalok. A lengyel légionisták dala. 20.30: Szólisták hangversenye. 22.15: Táncezen.

Páris. 21: Mascagni: Parasztsécsület. 22: Hangverseny. Mozart: Varázsflauta nyitány. Bach: F-moll zenekari- és zongoraverseny. Beethoven: D-dur ünnepi miséje.

Oslo. 22.10: Gramofon táncezen. Köben népszerű dalok zongorán.

Milánó. Torinó. 20.30: Könyvtári zene. 23: Táncezen.

Róma. 21.02: Opera, vagy hangy.

2 BRÜKÉRTÉKŰ KÖNYV FELIROM
Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h)
Bialik: Gedichte I—II kötve lei 120
Az Uj Kelet könyvszolgálatában

ECKARDT
feszltsésmérő
a legfontosabb eszköze a kazánháznak
Kevesebb tüzelőanyag! Nagyobb üzembiztonság!
Vezérképviselet:
Ing. Gh. Candeli
Bucuresli VI. Str. Antim 4.
Telefon 364—05.

Apróhirdetése

Szönyegszővéshez
legjobb, legszebb perzsafonalak, felzsfonalak, szönyegminták
legjobban beszerezhető:
„SULTANA” szönyegszővőüzem fonalosztályánál,
Tárgy-Műves, Piata Regele Ferdinánd 7. [Főter] Sztéldés utánvétellel

100.000 Lei készpénzetet kamatmentesen oly hitközség vagy más egyesületnél elhelyeznem, hol álláshoz juthatok. „Merlekgépes kántor” jellegre a kiadóba.
MEGYE SZÉKHELYEN 31 évi óta fennálló textil és rövidáru üzlet kis árú készlettel betétség miatt átadó. Ajánlatokat az Uj Kelet „textil” jelige alatt továbbítt.

BETÁRSULÁSRÁ:
finanszírozásra keresek tömegcikk-termelő ipari üzemet „Közreműködő” jellegre.
NAPONTA frissen fejt kóser tehen- és bivalytej, tejzsin, tejföl, vaj és turó, valamint csescsemőknek és becégeknek állandóan egy tehéntől fejt friss tej kapható Schwartz Ignácánál, str. Iuliu Maniu (v. Szentgyház u.) 24 szám.
VENDEGLŐ és vegyesüzlettel mely évek óta bev. vesztevő, — azonkívül 5 szobát konyha, pinóskból és mellékkeliségekből álló sarokház, redőglői inventárral, a Renner-gyár és állomás között 550.000 lejért eladó. Ertekezni: Str. Baron L. Pop 25 ajtó 6

SZÉP KÉTÁGYAS különbejáratu botorozott szoba kiadó. Vághidter 1. Lówinél.
BÉRBEADÓ egy fekete rövid angol mechanikáju zongora (Monostori ut) Cales Motilor 18 I. e.

XIII évfolyam 1930. március 18. Szerkesztő: [Név]
Azt az angol imperial fogástalan gentlem Nincs kifogása az ellzarándokcsapata lezsidó próféta szóká városra, faluról-falura Izraelnek az előjv nemzeti áldozatkész Az angol nép tudval mésteti és nagy é biblikus külsőségek mehet nyugodtan a és dicsőségtől övezve résztétencianak nem tásnak feltétlenül h rómaiak, tisztelik a népek babonát és h azok nem zavarják
A konfliktus Gha gol kormányzat kö esetben törne ki, il amikor Ghandi kizá szempontjait felteve teknél szentebb — próbál hozzányulni nek mosolyra ferde felteszi önmagának érdemes olyan nagy passzív rezisztencia kellemetlen dologga olyan olesó és Indi böven előforduló ny só! Aki azonban a lyogva teszi fel, az hogy az angol vil verő flotta, az Ang mésteti jelentéket gyarazható erő: indiai sómonopóliu ből évente többmilli az indiai kormány száz sóbányájában a sótümböket, hogy szükségletének nagy nen fedezték.
Ha mindezt tud megértjük Irvin im letét, melyel az eg get, közlegénytől e nokig — sóellenörök nek az a feladatu k ből előállítandó só a vakmerő hinduka detre vetemednek.
Hallottunk és na bet hallunk petról csuk-háborúor, ar ban hatalmas pen egyetlen kézmozdu sorba a földi és v imperialista hábor az indiai sóháboru színüleg rövidese amely az angol un liós tömegei közt bármilyen külsőse fizikai ciomakba nacionalista mozg kie legyen a só fe diai népé-e, vagy A logikus és közt természetesen a fi indiai államé kelle logikus igazságná nyörtelenebb és so ság” is — az ang a világhatalom pe mentális, amíg da tisztéletremltó h ban sóról, vagy felszínre a kérdés erőszakka változi
Még egy más k az indiai polgári ban. Felvetődheti